

Forum: Brugergruppemøde
Tid: Torsdag den 14. marts 2019, kl. 18.30
Formøde for Arbejdsgruppen kl. 17.30
Sted: Kommunalbestyrelsessalen

Deltagere: Brugergruppen
Formand Leif Pedersen
Afdelingsleder Susanne Kremmer
Enhedsleder Hans-Henrik Høg
Driftsleder Steen Westring
Medarbejdere fra Albertslund Forsyning og Affald & Genbrug

Afbud:

Referent: Lissi Petersen

Dato: 7. marts 2019
Sags nr.:00.22.04-P35-2-19
Sagsbehandler: lip

1. Godkendelse af dagsorden

2. **Orientering fra HOFOR v/Carsten Hansen** (ca. 15 min.)
  - Stikledninger
  - Lokale projekter
  - Spørgsmål om årsafregning, afregning af forbrug på 13 måneder
  - Afholder NGO-møde den 24. juni 2019, kl. 16.00 i Rådhusets kantine
3. **Brugergruppens Årsrapport 2018** (ca. 10 min.)
Bilag vedlagt
4. **Albertslund Forsynings Årsrapport 2018** (ca. 10 min.)
Bilag vedlagt
5. **Agenda Center Albertslunds Regnskab og Årsberetning 2018** (ca. 10 min.)
Bilag vedlagt
6. **Status på fjernvarme** (ca. 10 min.)
7. **Status på udebelysning** (ca. 10 min.)
8. **Status på affald & genbrug** (ca. 10 min.)
9. **Valg til Arbejdsgruppen** (ca. 15 min.)
Følgende er på valg for perioden marts 2019 til marts 2021:

Bent Jørgensen, Albertslund Vest afd. 2 – ejerboliger – **genopstiller**
Birthe Nielsen, VA afd. 9, Galgebakken – lejeboliger – **genopstiller**
Povl Markussen, VA afd. 10, Hyldebjergvej – lejeboliger – **genopstiller ikke**
Rudi Tobisch, Godthåbsparken – ejerboliger – **genopstiller**

Der skal vælges en ny repræsentant for lejeboliger, da Povl Markussen ikke genopstiller.

**BY, KULTUR, MILJØ &
BESKÆFTIGELSE**

Albertslund Kommune
Nordmarks Allé 2
2620 Albertslund

www.albertslund.dk
albertslund@albertslund.dk
T 43 68 68 68

Kandidater kan melde sig til Lissi Petersen på tlf. 4368 6835 eller lissi.petersen@albertslund.dk, inden kl. 16.00 den 14. marts, eller på mødet.

Helene Eskildsen, VA afd. 10 Hyldebjergvej har meldt sig som kandidat.

10. **Evaluering af Varmens Dag den 2. februar 2019** (ca. 10 min.)
11. **Evaluering af Brugergruppetur den 14. februar 2019** (ca. 10 min.)
12. **Orientering fra Formanden** (ca. 10 min.)
13. **Orientering fra Forvaltningen** (ca. 10 min.)
14. **Eventuelt**

Brugergruppens Årsrapport 2018

Forord

I 2018 skulle affaldsordningerne for alvor stå deres prøve – kunne vi ad denne vej nå vores høje målsætning om 50% genanvendelse. Belysningsplanen skulle også rulles ud – ikke mindst i boligområderne, og handleplanen for indførelse af lavtemperaturfjernvarme i 2025 for alvor skulle ud og leve i boligområderne.

Især på affaldsområdet blev vi udfordret. Vi nåede ikke 50% kun 41%. Det betyder, at vi har en enorm opgave foran os, og ikke bare med at nå 50%, for det stopper ikke der. Vi ser ind i en fremtid, hvor 80%, måske endda 90%, af vores affald skal genanvendes. Den opgave skal vi tage seriøst, for ellers kan kloden ikke blive ved med at levere de ressourcer, vi skal bruge for at opretholde et godt liv for alle. Så det er en bunden opgave - ingen vej uden om. Og i Albertslund er Brugergruppen med dens repræsentanter fra samtlige boligområder omdrejningspunktet for, at det kommer til at ske.

Leif Pedersen, formand for Brugergruppen og Miljø- & By udvalget

Affald & Genbrug

Det store fokusområde i 2018 har været at gennemføre kampagner og tiltag i forhold til sortering af madaffald.

Målsætningen i 2018 var, at mindst halvdelen af husholdningsaffaldet skulle genanvendes men vi nåede desværre kun op på 41%. En kontrolsortering af indsamlet affaldet i starten af 2018 viste at papir, glas, metal, farligt affald og elektronik blev fint frasorteret. Til gengæld indeholdt restaffaldet stadig omkring en tredjedel madaffald og en del plastemballage.

Forvaltningen har derfor i 2018 gennemført flere tiltag for at motivere til en bedre udsortering af madaffald.

Sidst i 2018 gik vi over til at udlevere poser af genbrugsplast til madaffald i køkkenet i stedet for poser af majsstivelse. Poser af majsstivelse har vist sig ikke at være så miljøvenlige som først antaget. De var desuden vanskelige at håndtere og gik nemt i stykker. Der er blevet taget godt imod de nye plastposer.

Samtidig med, at de nye plastposer blev introduceret, blev der udskrevet en slogankonkurrence. Hensigten var at sætte fokus på indsamlingen af madaffald på en sjov og inspirerende måde. Vi modtog over hundrede meget spændende forslag, og vinderforslagene blev trykt på plakater, der har hængt i tunnelen ved S-toget samt som Facebookopslag.

I boligområder med udtalte problemer, har Agenda Centeret bistået med kampagner og stemt dørklokker. Der har også været arbejdet med "nudging" tiltag på affaldsbeholdere, og vi har erfaret, at en veldesignet affalds-ø har betydning for en succesfuld sortering. Der har været afholdt et kursus i affaldssortering for ejendomsfunktionærer og arrangeret ture til modtageanlæg. Således var medlemmer af Brugergruppen i februar 2018 på tur til Amager Ressourcecenter, hvor der blev set på deres plastsorteringsanlæg.

I løbet af 2018 kom Det Internationale Kollegium og Blokland helt med på de nye ordninger. Hedemarken, Morbærhaven samt dele af AB Syd forventes at komme med i 2019.

Selv om genanvendelsesprocenten for 2018 desværre kun nåede op på 41% kan vi dog se, at mængderne af indsamlet plast og madaffald er steget i 2018. De indsatser, der har været i gang i 2018, vil derfor fortsætte i 2019, således at vi støt kan arbejde os henimod, at halvdelen af affaldet går til genanvendelse.

Der har i løbet af året været et mindre forsøg med anvendelse af beholdere til opsamling af pap i villaer. Forsøget, som blev gennemført i dele af Enebærhaven, blev taget godt imod – og der er nu åbnet op for, at villaer og rækkehuse selv kan anskaffe en beholder til pap, som de kan få tømt i den "almindelige storskraldsordning for pap".

I 2018 er der fortsat arbejdet med at forbedre den daglige drift af indsamlingen af affald, og der har stadig været udfordringer henover året. De sidste 3 måneder var dog meget tilfredsstillende. Der vil fortsat være fokus på adresser

og boligområder med gentagne afvigelser – og målet er lige nu at holde os under en bodsprocent på 0,05 i en længere periode.

Der var igen i 2018 klager over den årlige vask/skylning af beholdere til madaffald. Den nuværende vask/skyl foretages med 55° varmt vand uden sæbe. Det er vurderingen, at beholderne generelt bliver renere, men fastgroet snavs fjernes ikke.

Såfremt ordningen fortsætter i 2019 arbejdes der på, at borgerne mod en merbetaling vil kunne få en vask af bedre kvalitet.

På Genbrugsstationen åbnede i efteråret 2018 et nyt byttested for byggematerialer BYT ET BRÆT, hvor borgere m.v. kan aflevere og afhente byggematerialer. Ordningen er blevet taget godt imod.

Lavtemperaturfjernvarme

Temperaturen på fjernvarme sænkes fra 90° til 60° senest med udgangen af 2025, Dermed optimeres fjernvarmeforsyningen således, at der bliver et mindre varmetab, og så det sikres, at fjernvarmen bliver CO²-neutral. Derudover understøtter lavtemperatur også en bedre udnyttelse af vedvarende energi.

Der er fortsat gang i renoveringen af lejeboligområder, hvor lavtemperaturfjernvarmen er indtænkt. Forvaltningen har derfor valgt at lægge de fleste kræfter i indsatsen i forhold til ejerboligerne blandt andet med en stor kommunikations- og energirådgivningsindsats.

TAO-ordningen rundede i 2018 500 private anlæg og 20 mindre industri/institutionsanlæg, samt et stort industrianlæg.

Handleplanen for lavtemperaturfjernvarme blev vedtaget i kommunalbestyrelsen den 9. oktober 2018.

Energispareaktivitetsplanen understøtter fortsat overgangen til lavtemperatur, det gælder både for den enkelte husejer, boligforeninger, kommunale ejendomme samt erhverv.

Den nuværende energispareaktivitetsplan kan ikke fortsætte efter 2020. Mulighederne for at etablere en lignende ordning fra 2020 kendes endnu ikke og afhænger af forhandlinger i Folketinget om det fremtidige grundlag på dette område.

Renovering af hovedledninger ved baneområdet har betydet, at Hedemarksvej har været lukket for gennemkørsel i særdeles lang tid, men forventes dog åbnet igen senest 1. februar 2019. Der har også være lukket for gennemkørsel i Vognporten, hvor der nu igen er åbnet for gennemkørsel.

Med 1½ års forsinkelse er Forvaltningen, i samarbejde med HOFOR, i gang med udskiftning af både fjernvarme- og vandmålere. Udskiftningen forventes gennemført i løbet af 2020. Der er sat antenner op på Varmeværkets ene skorsten, samt på taget af Dan-Bygs hus i Fabriksparken og på Rydagervej. Dermed bliver det muligt at fjernaflæse alle målere på timebasis fra Værkets adresse på Vognporten.

Vand & Spildevand

Repræsentanter fra HOFOR har på Brugergruppemøderne orienteret om prisudviklingen på vand og spildevand samt om initiativer inden for vand og spildevand.

Der er i starten af 2018 sendt nye aftaler om stikledningsordning for vand og spildevand, til sokkel og fundament, ud til ca. 3.400 ejendomme.

Der er igen fundet rester af pesticider – af en ny type – i mange af HOFORs boreriger på Sjælland og desværre også i Albertslund. Det er dog stadig sådan, at grænseværdierne for pesticider i det drikkevand, der leveres til borgerne – også i Albertslund – ikke overskrides. Tidspunktet for hvornår, der kan leveres blødere vand i Albertslund rykker også tættere på – omkring 2023 er det seneste bud.

Renoveringen af hele Kanalen er næsten afsluttet, og der blev afholdt indvielse den 1. september 2018. Dog er der fortsat nogle udeståender, idet blandt andet følgende mangler: Betonen mod syd og vejbroerne, samt beplantning af øen og Kirkegrunden. Derudover har der været problemer med skottet ved Vandhaverne, og ikke mindst har den tørre og varme sommer betydet manglende vand i Kanalen. Sidst på året blev Rådhusøen rensset, hvor det opsamlede tang blev kørt til forgasning og efterfølgende kørt ud som gødning.

Der har været afholdt valg af brugerrepræsentant til HOFORs bestyrelse, hvor Povl Markussen fra VA 10 Hyldespjældet blev genvalgt.

Udebelysning

Der er indgået en ny drifts- og vedligeholdelsesaftale for udebelysning, pr. 1. april 2018, med firmaet CITELUM, som også vedligeholder udebelysning for København-, Frederiksberg- og Hillerød kommuner.

Der er også i efteråret indgået en rammeaftale med firmaet SEAS-NVE om at udføre belysningsprojekter for os de næste 3 år.

I januar 2018 gik moderniseringsprocessen af de første boligområder i gang. Desværre er projekterne blevet forsinket i forhold til den udmeldte tidsplan, af flere grunde, blandt andet startproblemer i forhold til den demokratiske proces og leveringsudfordringer med de valgte armaturer. To boligområder, Snebærhaven og Røddager, blev etableret kort før årsskiftet.

Der er etableret moderniserede udebelysningsanlæg på parkeringspladsen ved Stadion, på Kanalgestien og på Trippendalsstien.

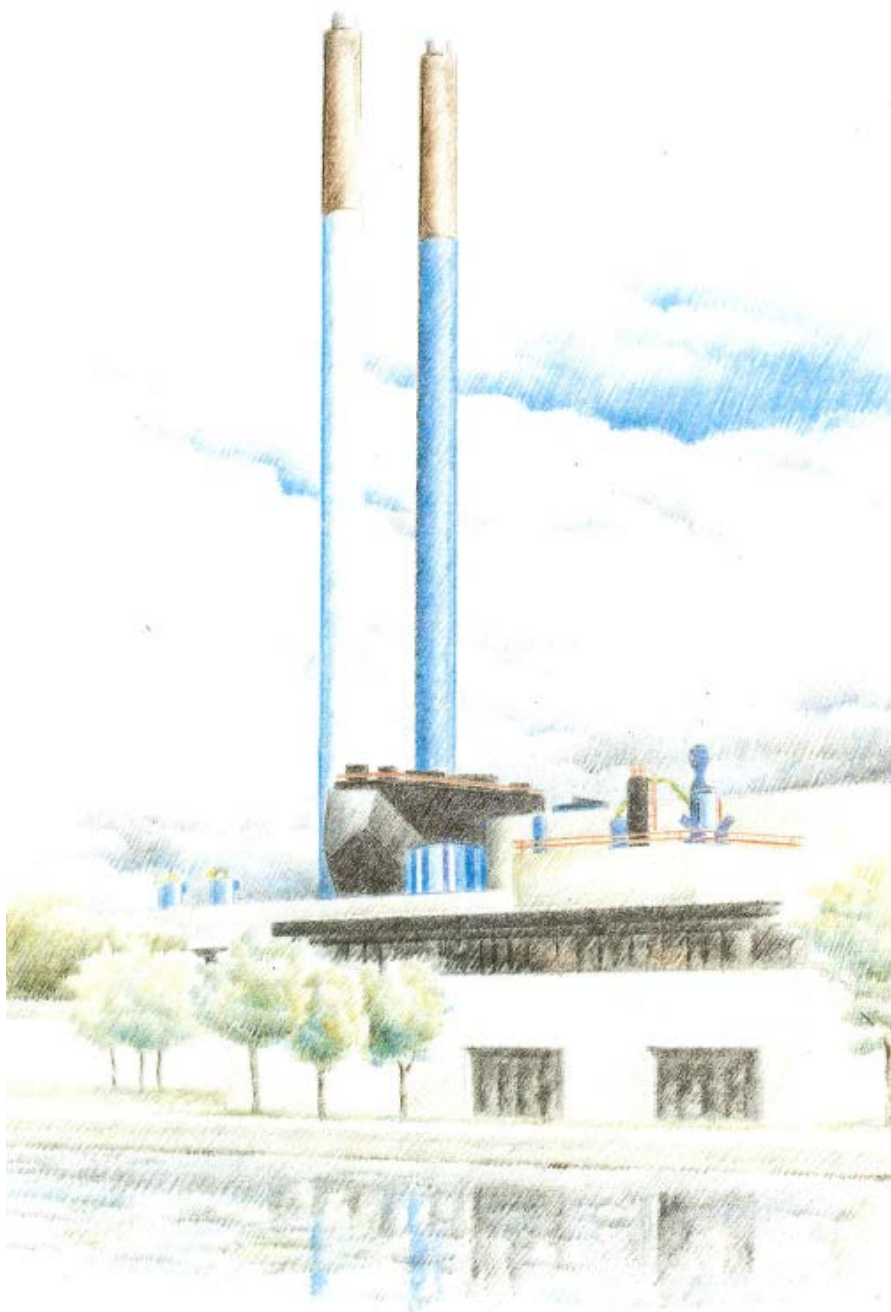
I forbindelse med renoveringen af Kanalen, blev udebelysningen moderniseret i Kanalgaden og Kanalens Kvarter, hvilket medførte udfordringer for nogle beboere med generende lys ind i deres boliger. Forvaltningen har, i samarbejde med armaturleverandøren og designeren, arbejdet på at finde en løsning. Der er udviklet to nye versioner af det valgte armatur, som har været afprøvet i Kanalgaden, med succes. Der afventes nu blot produktion og levering af de nye armaturer.

Albertslund Kommune

Årsrapport 2018

Albertslund Forsyning, Varme, Belysning & Renovation

Albertslund varmeværk; tegnet af Billy Sjur Ohlsen.

INDHOLD

Forord.....	3
Fjernvarme	4
Fjernvarmeforsyningen – Driftsregnskab 2018	4
Fjernvarmehandlingsplan	6
1. Fjernvarmens rammevilkår	6
2. Lokal produceret varme	7
3. Egne varmecentraler	7
4. Tilslutningsanlæg - TAO.....	7
5. Renoveringsplan.....	7
6. Udrulning af lavtemperaturfjernvarme	7
7. Kortlægning, katalog og finansiering	8
8. Energirådgivning af kunder	10
9. Intelligente målere	11
10. Elektronisk kundedgang til data.....	11
11. Adfærdsmotiverende tariffer	11
12. Plan/løsning for kunder der ikke er lavtemperaturparate til tiden	12
13. Plan for varmeforsyning af områder uden fjernvarme	12
Fjernvarmen 2019	12
Udebelysning	13
Udebelysning – Driftsregnskab 2018	13
Udebelysning	14
Udebelysning 2019	15
Renovation	15
Renovation – Driftsregnskab 2018.....	15
Indtægter og udgifter i 2018 er stort set i balance på forbrugssiden.....	15
Renovation - Årets indsatsområder 2018.....	16
Bilag: Driftsregnskab - fjernvarme	26

FORORD

I 2018 skulle affaldsordningerne for alvor stå deres prøve – kunne vi ad denne vej nå vores høje målsætning om 50% genanvendelse. Belysningsplanen skulle også rulles ud – ikke mindst i boligområderne, ligesom handleplanen for indførelse af lavtemperaturfjernvarme i 2025 for alvor skulle ud og leve i boligområderne.

FJERNVARME

Vejen mod at opfylde målsætningen om i 2026 at overgå til lavtemperaturfjernvarme blev i 2018 mere konkret, da fjernvarmehandleplanen blev endelig godkendt af kommunalbestyrelsen. Handleplanen indeholder en række indsatsområder, som både vedrører selve fjernvarmesystemet/nettet herunder ledningsrenovering, nye målere og den såkaldte TAO-ordning, samt indsatser rettet mod bygninger og borgere i form af målrettet energirådgivning.

Folketingets partier har med den energipolitiske aftale fra 29. juni 2018 besluttet at stoppe energispareordningen med udgangen af 2020. Det er endnu uvist, i hvilket omfang varmekædet kan fortsætte sin energirådgivning til varmebrugere i Albertslund.

Et andet resultat af energiaftalen er, at der fra årsskiftet ikke længere kan pålægges tilslutnings- og forblivelsespligt til fjernvarmen i ny områder. I Albertslund har alle fjernvarmeområder i dag tilslutnings- og forblivelsespligt. Men hvis man en dag skulle tilbyde fjernvarme i for eksempel Herstedøster Villaby, så vil det ikke kunne ske med tilslutningspligt. Nye boligområder, der bygges uden for de eksisterende fjernvarmeområder vil heller ikke kunne pålægges tilslutningspligt.

UDEBELYSNING

Moderniseringen af udebelysning går planmæssigt fremad. Der er kommet nyt lys på mange af de større veje og stier, og de første boligområder er også kommet med. For at sikre en god inddragelsesproces i boligområderne i forbindelse med valg af belysningsarmaturer og den fysiske placering af disse, er der med kommunalbestyrelsens vedtagelse indført en særlig høringsproces.

AFFALD & GENBRUG

I 2018 blev det tydeligt, at langt mere madaffald og plastaffald skal frasorteres i de ”nye” ordninger, for at vi når op på kommunens målsætning om 50% genanvendelse. Derfor blev der i 2018 gennemført en del sorteringskampagner samtidig med, at bedre og mere miljøvenlige poser til håndtering af madaffald blev introduceret sammen med en slogankonkurrence for sortering af madaffald. Genanvendelsen steg i 2018, men vi er desværre stadig ikke nået i mål med de 50%.

På genbrugsstationen åbnede vi et byttecenter for byggematerialer, som forventes udvidet i 2019 med et sted til at bytte møbler.

FJERNVARME

FJERNVARMEOFORSYNINGEN – DRIFTSREGNSKAB 2018

Alle tal i mio. kr	Budget 2018	Regnskab 2018	Afvigelse
Variabel takst	+11,7	-11,6	23,3
Målertakst	-1,2	-1,5	0,3
Fast takst	-7,4	-0,8	6,6
TAO	-0,6	-0,2	0,4
Samlet driftsresultat			
Varmeforsyningen 2018	+2,4	-14,1	16,6

Udgifter vises med - foran tallet og indtægter vises med + foran tallet.
Mere detaljeret regnskab vises i bilag

KOMMENTARER TIL DRIFTSREGNSKABET

Samlet merindtægt/overskud på 16,6 mio. sammensat af flere modsatrettede afvigelser, som i det væsentligste henføres til nedenstående områder.

Variabel takst:

Her er en samlet merindtægt/overskud på i alt 23,3 mio. kr

Mindreudgift til VEKS på 15,5 mio. kr som skyldes to takstsænkninger fra VEKS' side grundet i ændrede regnskabsføring og mindreomkostninger.

Der er en merindtægt for salg af varme på i alt 7 mio. kr, hvilket hovedsageligt kommer fra forskellen imellem de budgetterede 95,5 mio. kr i "salg af varme" og de aconto-opkrævede 101,5 mio. kr. Denne difference skyldes primært forskellen i forudsætninger beregningerne foretages ud fra; Budget beregnes ud fra forbrug 2016, og aconto-opkrævningerne beregnes ud fra forventede omkostninger 2018.

Målertakst:

Mindresalg af medarbejdertimer til HOFOR for ca. 0,3 mio. kr, grundet det store målerudskiftningsprojekt.

Fast takst:

Merudgift på samlet 6,6 mio. kr primært grundet stærkt øgede omkostninger til reparationer af fjernvarmeledninger i jord (i regnskab kaldet "Hovedledninger"). Der har i 2018 været ekstraordinært mange brud og skader, dels som følge af rørens alder og dels som følge af de store renoveringsarbejder i boligerne i syd og vest.

TAO takster (tilslutningsanlæg:

Der har været mindre indtægter på i alt 0,4 mio. kr i alt på TAO driftsområdet, hvilket skyldes fejlvurdering i budgetlægningen. Der er regnet med takstindtægter for store dele af året for nyopsatte anlæg, men indtægterne er først kommet senere på året, løbende i forhold til opsætningen.

VARMEÅRET I GRADDAGE

Varmeforbruget hænger nøje sammen med, hvor koldt et år er. Jo koldere, jo mere fjernvarme aftages. I Albertslund regner vi normalt i skyggegraddage. Et normalår har 3.112 skyggegraddage. Realiteterne er imidlertid, at gennemsnittet af graddage i de sidste 10 år er 2.807 graddage. Brugen af et normalår med 3.112 skyggedage bevirkede, at Varmeværket i mange år indkrævede for mange penge for varmen i aconto. For ikke at agere som bank, besluttede Varmeværket i 2016 at anvende et normalår beregnet ud fra et flydende gennemsnit af de sidste 10 års graddage.

År	Gns. Af sidste 10 år	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Skyggegraddage	2807	2857	3490	2733	2918	2890	2461	2641	2715	2706	2654
% af normalår	100%	102%	124%	97%	104%	103%	88%	94%	97%	96%	95%

Som det fremgår af ovenstående var 2018 et relativt varmt år sammenlignet med det gamle normalår på 3.112 skyggegraddage. Men sammenlignes 2018 med det nye normalår, ser det mere realistisk ud i forhold til det budgetterede normalårsforbrug.

En graddag er udtryk for en forskel på 1° C mellem den "indvendige" døgnmiddeltemperatur på 17° C og den udvendige døgnmiddeltemperatur i et døgn. Døgnets graddagetal udregnes derfor som forskellen mellem 17° C og den udvendige døgnmiddeltemperatur. En (positiv) udfordring er, at nyrenoverede og nybyggede huse ikke har behov for varme før end temperaturen er under 12°C. Det bevirker, at varmeåret skrumper til fra omkring starten af november til slutningen af marts.

FJERNVARMEHANDLINGSPLAN

Fjernvarmehandlingsplanen, som er en udmøntning af fjernvarmestrategien – med hovedmålsætningen om at overgå til lavtemperaturfjernvarme i hele Albertslund pr. 1. januar 2026 blev endelig vedtaget af kommunalbestyrelsen i 2018. Handleplanen har 13 fokusområder:

1. FJERNVARMENS RAMMEVILKÅR

Folketingets partier har med den energipolitiske aftale fra 29. juni 2018 besluttet at stoppe energispareordningen med udgangen af 2020. Det er endnu uvist, i hvilket omfang Varmeværket kan fortsætte sin energirådgivning til varmebrugerne i Albertslund.

Et andet resultat af energiaftalen er, at der fra årsskiftet ikke længere kan pålægges tilslutnings- og forblivelsespligt til fjernvarmen i ny områder. I Albertslund har alle fjernvarmeområder i dag tilslutnings- og forblivelsespligt. Men hvis man en dag skulle tilbyde fjernvarme i for eksempel Herstedøster Villaby, så vil det ikke kunne ske med tilslutningspligt. Nye boligområder, der bygges uden for de eksisterende fjernvarmeområder vil heller ikke kunne pålægges tilslutningspligt.

2. LOKAL PRODUCERET VARME

I Albertslund har vi lokal produceret energi, som bliver fremstillet via varmepumper og overskudsvarme fra industrien. Varmen bliver leveret ind på fjernvarmenettet, og virkningsgraden på varmepumperne er derfor afhængig af temperaturen på fjernvarmeledningerne. Derfor blev der i 2018 gennemført et projekt med målrettet rådgivning, til de omkringliggende virksomheder med mulighed for at forbedre afkølingen. Rådgivning skulle understøtte produktionen af grøn energi og samtidig skabe generelle energibesparelser for virksomhedsejerne. Forslagene er flere steder ved at blive gennemført og den forventede tilbagebetalingstid er 1-2 år.

I forhold til at udvide produktionen yderligere er potentialet begrænset, men der kan dog være muligheder i forhold til både COOP og Glostrup Hospital.

3. EGNE VARMECENTRALER

Albertslund Varmeværk er spidslastproducent, hvilket vil sige, at der kun produceres varme når VEKS ikke kan følge med. Der vil komme et oplæg om spids- og reservelastanlægsstrategi generelt i VEKS-området fra VEKS i løbet af foråret 2019.

4. TILSLUTNINGSANLÆG - TAO

Ordringen rundede i 2018 500 private anlæg, 20 mindre industri/institutions anlæg, samt et stort industrianlæg.

5. RENOVERINGSPLAN

Renoveringsplan for ledningsnet fra 2012 blev fulgt i 2018, men står til at skulle opdateres i løbet af 2019.

6. UDRULNING AF LAVTEMPERATURFJERNVARME

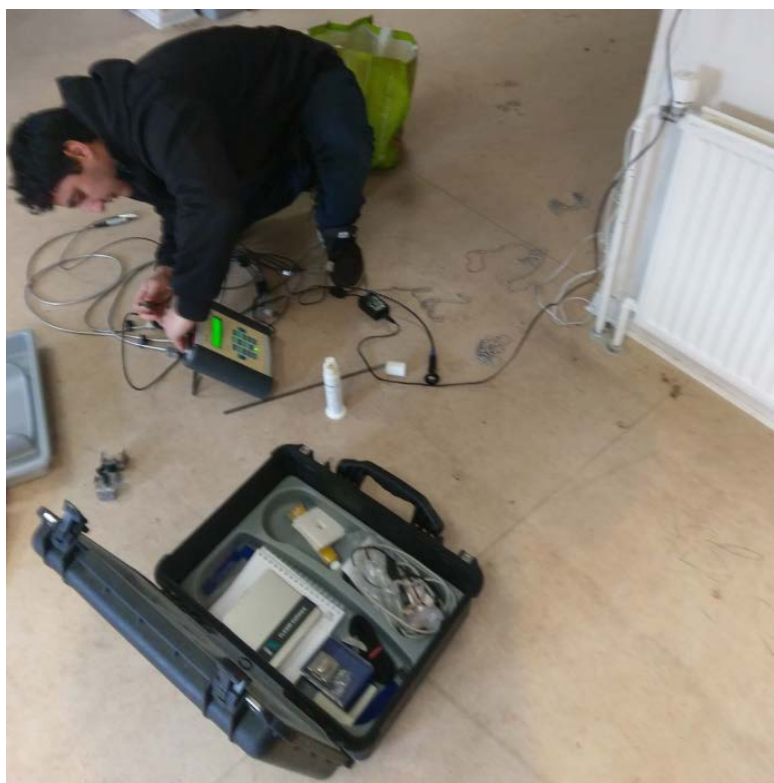
Udrulning af lavtemperaturfjernvarme pågår og planerne for montering af en shunt, som kan reducere temperaturen i nettet i et afgrænset område, er udarbejdet. Shunten er et nyt koncept, som primært vil blive afprøvet for at få data om, hvordan en bestemt type boligområder reagerer ved en lavere fremløbstemperatur. Projektet er tæt forbundet med de nye intelligente målere, som giver mulighed for at følge udviklingen tæt.

7. KORTLÆGNING, KATALOG OG FINANSIERING

Energiteamet, som blandt andet varetager indsatsområderne 7 og 8 i fjernvarmehandleplanen, har i 2018 fået to nye ansigter: energiteknolog Peter Andersen og energikonsulent Maja Grønkjær. De skal sammen understøtte, at især boligområderne bliver klar til lavtemperaturfjernvarme.

KORTLÆGNING

Boligerne i Albertslund er ikke ens og selvom en stor del kan klare lavtemperaturfjernvarme allerede i dag, er der også områder med større udfordringer. Varmeværket er godt i gang med kortlægningen af de fremtidige konsekvenser, og nåede i 2018 med et fokus på byens ejerrækkehuse at undersøge forholdene for omkring 2500 private boliger. Et sideløbende projekt er kørt for byens mange parcelhuse, hvor det ikke i samme grad er muligt at lave individuelle beregninger. Her er den foreløbige vurdering af forholdene blandt andet lavet på baggrund af et forskningsprojekt fra DTU Byg, hvor Albertslund har bidraget med data om fjernvarmeforbrug, forbrugeradfærd og varmeanlæg. Indsatsen bliver understøttet af flere praktiske forsøg med sænkning af temperaturen på varmekredsen i typiske parcelhuse.

En praktisk test af en typisk radiator. Der bliver logget maksimalt flow gennem radiatoren, samt temperatur på både fremløb og retur.

KATALOG

På baggrund af kortlægningen af boligområdernes lavtemperaturparathed er et GIS-kort med alle boligområder ved at blive udarbejdet, hvor det med en farve markeres, hvorvidt området er klar til lavtemperatur, eller om der er brug for yderligere tiltag. GIS-kortet skal placeres på en særskilt hjemmeside, hvor man udover kortet også kan få gode råd og vejledning til, hvordan man gør sin bolig klar til den lavere fremløbstemperatur. Det hidtidige resultat kan ses på denne side:

<https://fjernvarme.albertslund.dk/fjernvarme/lavtemperaturfjernvarme/er-dit-boligomraade-klar/>. Udover den generelle vejledning, samarbejder flere

grundejerforeninger med Albertslund Forsyning om at lave energirenovierungsprojekter specielt for deres område. Et godt eksempel er Stadionparken, hvor et nærmere kig på bygningerne afslørede, at der er plads til en betydelig forøgelse af hulmursisoleringen. Forsyningen bistod med en undersøgelse af risikoen for frostsprængning i forbindelse med efterisoleringen, samt en beregning af den forventede energibesparelse. Der blev til sidst indhentet et tilbud fra en isolatør, og oplysningerne blev delt med alle 118 boliger gennem Grundejerforeningen, som også koordinerede tilmeldingen til isoleringsprojektet. Over halvdelen af boligerne takkede ja til tilbuddet.

Typisk betyder en renovering, hvad enten den bliver foretaget for almindeligt vedligehold eller energiforbedringer, ændringer i en bygnings udseende. Det skyldes blandt andet, at bygningsreglementet stiller anderledes krav i dag, end da boligerne blev opført. For at imødekomme disse udfordringer, har Forsyningen indgået en aftale med et lille arkitektfirma fra Holbæk, om at udarbejde energirenovierungsforslag til de ensartede bebyggelser i kommunen (rækkehuse med flere) i samarbejde med grundejerforeningerne. Det skal lette arbejdet i forbindelse med energirenovierung for de enkelte boligejere i grundejerforeningen, da de får nogle konkrete, tegnede løsningsforslag i hånden. Samtidig skal tegningerne sikre, at den løbene vedligeholdelse der nødvendigvis vil blive foretaget, efterlader boligområderne pæne og ensartet. I 2018 er processen startet op med Røde Vejrmølle Parkens energigruppe som prøvekaniner.

8. ENERGIRÅDGIVNING AF KUNDER

For at Albertslund bliver klar til lavtemperatur i 2026, er et både stort og vigtigt fokusområde kommunikation og støtte til ejerboligområderne. For at sikre at kommunikationen rammer rigtigt og er tilpasset borgernes behov, foretog Varmeværket henover sommeren 2018 en analyse, der inkluderede interviews af borgere, der havde energirenoveret deres boliger, et fokusgruppeinterview med helt almindelige borgere og workshops med Forsyningens medarbejdere.

Analysen viste tydeligt, at der var et stort behov for en målrettet kommunikationsindsats, da der florerer mange myter ”derude” om lavtemperaturfjernvarme samt frygt for, at man som boligejer kommer til at fryse. Analysen har resulteret i en gentænkning af kommunikationen omkring lavtemperaturfjernvarme overfor borgerne, hvor Forsyningen blandt andet arbejder på, at gøre letforståelige og målrettede løsningsforslag tilgængelige for de enkelte boligområder. I forlængelse af kommunikationsstrategien, har Forsyningen besøgt både grundejerforeninger og bestyrelser for at oplyse om udfordringerne, aflive myter og påbegynde samarbejde om udvikling af nye løsninger.

Selvom der har været et stort fokus på massekommunikation, har det stadig været muligt at få personlige energitjek af sin bolig. I 2018 har det primært været nye boligejere, der har fået hjælp til at prioritere de fremtidige investeringer i boligen og vejledning i, hvordan byggetekniske fejl undgås. Desuden har fornuftig drift af varmeanlægget været et fokuspunkt.

STOR FACADERENOVERING

Topperne står overfor en kommende tagrenovering, og med rettidig omhu har de indledt en undersøgelse af muligheden for at udnytte den byggeplads, der alligevel skal etableres. Komfort og reduceret energiforbrug var de primære årsager til at overveje en facadeisolering, men også fremtidssikring af de 50 år gamle betonelementer som efterhånden kræver mere og mere vedligehold spillede ind. I samarbejde med Forsyningen er der tegnet et forslag til en ny facade, som bevarer bygningens oprindelige udtryk, samtidig med at løfte boligerne ind i fremtiden. For at afprøve løsningen, både økonomisk og byggeteknisk, vil der i foråret 2019 blive opført en 120 m² mock-up. Den skal gå fra sokkel til tag og danne beslutningsgrundlag for gennemførelsen af det videre projekt. Hvert år indbetaler ejerne i Topperne penge til en grundfond, og planen er at hæve beløbet de næste par år. En stærk økonomi i grundejerforeningen vil betyde et billigere lån til fremtidens store projekter, uanset hvilke nogle der bliver besluttet.

KOMMUNIKATION GENERELT

Forsyningen har i 2018 fået ny hjemmeside med et opdateret design, som er strømlinet Albertslund kommunes hjemmesidedesign. Siden kan findes her <https://fjernvarme.albertslund.dk/>. Der er lavet opdaterede foldere om TAO og Forsyningen og skrevet artikler om energibesparelser til Miljø & Erhverv, kommunens postomdelte avis til virksomhederne i Albertslund.

ENERGISPAREAKTIVITETSPLANEN

Folketingets partier har i 2018 besluttet af stoppe energispareordningen, hvor landets forsyningsselskaber skal bidrage til at realisere energibesparelser blandt slutbrugerne af energi i Danmark. Ordningen udløber med udgangen af 2020. Der bliver nogle nye muligheder med tilskudsordninger, men hvilke muligheder, der bliver for at lave en lokal løsning i Albertslund med lokal rådgivning til slutbrugerne, er endnu uvist.

Nogle uheldige sager med fortrinsvis snyd med hulmursisolering i Danmark har betydet, at kontrollen med energibesparelser er blevet skruet voldsomt op. Dels opkræves energiselskaberne 100 mio. kr. over tre år for at besparelserne kan kontrolleres bedre fra centralt hold, dels er kravene til ekstern auditering øget, så det nu kræver en uges arbejde for et konsulentfirma at lave en audit i Albertslund, hvor det før kunne klares på en dag. Auditeringen af 2017- og 2018-besparelserne er endnu ikke afsluttet.

Året 2018 er gået godt i forhold til at få gennemført nogle energibesparelser i Albertslund Kommune. Det forventes, at der kan indberettes energibesparelser svarende til ca. 10.000 MWh i 2018. Det er især de store renoveringsprojekter i boligselskaberne, der leverer mange besparelser til indberetning. Men der er også mange besparelser på vej fra erhverv, idet der via ekstern rådgivning er lokaliseret en række potentielle energibesparelser blandt virksomhederne med kort tilbagebetalingstid. Disse besparelser kan endnu ikke opgøres, men vil blive indberettet for 2019. I boligerne skiftes der som sædvanligt mange vinduer – og TAO-ordningen afføder mange sager om tilskud til nye radiatorventiler, foruden de energibesparelser, der kan indberettes ved udskiftningen af varmeunits.

Der indberettes energibesparelser medio marts.

9. INTELLIGENTE MÅLERE

Der blev skiftet omkring 1100 målere i 2018, og det forventes, at alle byens målere er skiftet i 2019.

10. ELEKTRONISK KUNDEADGANG TIL DATA

Der arbejdes stadig på at sikre kunde adgang via vores hjemmeside, og der arbejdes også på en mulig fælles løsning for el, vand og varme, f.eks. via en app, i samarbejde med HOFOR og Radius/Ørsted.

11. ADFÆRDSMOTIVERENDE TARIFFER

VEKS indfører i 2019 variable opkrævninger. Forsyningen vil, når alle målere er udskiftet, komme med forslag til, hvordan man bedst tukpasser tarifferne i Albertslund.

12. PLAN/LØSNING FOR KUNDER DER IKKE ER LAVTEMPERATURPARATE TIL TIDEN
Forsyningen har primært fokuseret på at være katalysator for renoveringsprojekter, specielt i rækkehusområderne, fordi en tidlig indsats her kan betyde store besparelser i forhold til at sammentænke energirenovering og almindeligt vedligehold. Jævnfør de tekniske bestemmelser, vil alle nye komponenter til eksisterende varmeanlæg desuden blive tilpasset fremtidens fjernvarme.

13. PLAN FOR VARMEFORSYNING AF OMRÅDER UDEN FJERNVARME
Det er i øjeblikket ikke rentabelt for de få områder uden fjernvarme at konvertere til fjernvarme.

FJERNVARMEN 2019

Vi arbejder videre med fjernvarmehandleplanens 13 punkter, blandt andet ved at:

Fortsætte vores renoveringsprojekt i gårdhavehusene AB Vest, og vi forventer at opstarte det store renoveringsprojekt i AB 4 syd og nord, i samarbejde med BO-Vest i løbet af foråret.

Vi færdiggør vores renovering af hovedledningerne langs banen, med inddækningen af de overjordiske rørinstallationer.

Målerudskiftnings projektet, i samarbejde med HOFOR, vil komme rundt i hele Albertslund, og forventes færdiggjort primo 2020, således at alle borgere i Albertslund kan få timeaflysninger af både fjernvarme og vand.

Vi vil forsøge at øge salget af TAO-anlæg til private og også arbejde mere fokuseret på de store industrikunder.

Hvad angår kommunikation til boligområderne om lavtemperaturfjernvarme og energirådgivning, fortsætter vi i 2019 arbejdet med kortlægning og udarbejdelse af energirenoveringsforslag for de forskellige rækkehusbebyggelser i samarbejde med arkitekterne. Vi forventer at udarbejde forslag til 4-5 boligforeninger i løbet af 2019.

Den særskilte hjemmeside med kort og information til borgerne om lavtemperatur forventes klar i løbet af foråret 2019.

UDEBELYSNING

UDEBELYSNING – DRIFTSREGNSKAB 2018

	Budget 2018	Regnskab 2018	Afvigelse
Kom.Vej-og stibelysn	5.220.000	5.158.466	61.534
Alb.centrum - belysn	860.000	719.130	140.870
Belysn.boligsel.moms	0	-133.300	133.300
Belysn.grundejerfor.	0	-268.632	268.632
Vej-+tibelysn.fælles	0	-0	0
Samlet driftsresultat udebelysningen	6.080.000	5.475.664	604.336

KOMMENTARER TIL DRIFTSREGNSKABET

Der har været en netto merindtægt på 0,6 mio. kr. på området for vejbelysning.

Merindtægten er sammensat af flere modsatrettede afvigelser, og kan i det væsentligste henføres til nedenstående områder.

Der har været en merindtægt på 0,4 mio. kr. vedrørende belysning i grundejerforeningerne. Merindtægten opstår som følge af restafbetalingen af købssummen for belysningsanlægget fra DONG i 2013, som grundejerne løbende betaler til kommunen og som tidligere har været placeret på en mellemregningskonto. Afbetalingen skal dække den omkostning, som kommunen havde til at anskaffe belysningsanlægget, og er tiltænkt den videre modernisering af udebelysningen i kommunen.

Der har været en mindre udgift på 0,2 mio. kr. vedrørende kommunale vej- og stianlæg og Albertslund Centrum, som skyldes ny serviceentreprenør med reduceret prisniveau.

De nye flotte master og lamper erstatter de gamle udtjente træmaster i Snebærhaven og Rødager.

UDEBELYSNING

I 2018 fortsatte arbejdet med at modernisere vej- og sti belysning i Albertslund. Der blev opsat nye stilamper på Trippendalstien, Herstedlund skole, Albertslund station etape 1, Stationsforpladsen, Kanalgaden, Herstedøster skole, Rovej og Herstedøstervej. Sideløbende blev Damgårdsstien projekteret og forberedt til udførelse i 2019. Der blev i alt opsat cirka 500 nye lamper på stier og pladser i 2018.

Snebærhaven og Røddager fik, som de første boligområder, også etableret nyt lys. Her blev den gode Albertslundske nærdemokratiske model gennemført, hvori borgerne er involveret i valg af lamper ud fra positivkataloget, afholdelse af kommenteringsfase med mulighed for input og justering af projekterne. Der var oprindeligt 46 lamper, som blev erstattet af 72 nye lamper i projektområdet for Snebærhaven og Røddager. Forøgelsen af lamperne skyldes primært, at kravene til vejbelystning er skærpet siden de "gamle" lamper blev etableret for 50 år siden.

Ved siden af boligområderne Røddager og Snebærhaven blev Enebærhaven, Herstedøster Villaby og AB VEST 3 projekteret og forberedt til udførelse 2019. I foråret 2018 blev moderniseringsprojekterne udbudt og inden sommeren 2018 indgik vi en rammeaftale med SEAS-NVE til at hjælpe med at udføre moderniseringsprojekterne.

Nyudviklet afskærmet Parkled amaretur fra Philips, og ledelys på solcelle batter fræset ned i asfalten på Rovej og Herstedøstervej.

I dialog med borger og producent (Philips) blev ParkLED(A-lampen) lampen udviklet til at kunne leveres som en afskærmet model. Den afskærmede model minimerer lysgener ved stier igennem tæt bebyggelse, der blev også udviklet en asymmetrisk løsning, som tillader lidt bagrettet lys. Den nye afskærmede og asymmetriske version vil blive brugt fremadrettet, hvor behovet er til det, og enkelte steder vil de blive eftermonteret i allerede udførte projekter, hvor borgere har følt lysgener fra de normalt ikke afskærmede ParkLED lamper.

I 2018 blev der også lanceret en ny hjemmeside for belysningen i Albertslund, hvor det både er muligt at fejlmelde og at følge de mange udebelysnings projekter. Se mere på <https://belysning.albertslund.dk/>

UDEBELYSNING 2019

Vi skal i 2019 fortsætte optimeringen af udebelysningsvedligehold i tæt samarbejde med vores serviceleverandør Citelum, der har vi forventninger til at kunne forbedre kvaliteten, primært set i forhold til udbedringstiderne på fejlramt lys.

Vi fortsætter også moderniseringen af udebelysningen i boligområderne og på stisystemerne, med blandt andet tunnelen under Roskildevej ved Herstedlund skole, Landsbyerne, AB syd, Elmehusene, Platanparken og en række stier; Tværstien, Sydstien, Damgårdsstien, Snebærstien, Tåstrupstien og Holsbjergstien.

RENOVATION

RENOVATION – DRIFTSREGNSKAB 2018

	Budget 2018		Forbrug 2018	
	Udgifter	Indtægter	Udgifter	Indtægter
Dagrenovation	8.266.000	-7.196.000	9.470.518	-8.075.743
PAP	1.097.000	-1.388.000	1.044.750	-1.237.044
Papir	1.896.000	-2.803.000	1.734.850	-2.376.591
Glas	1.750.000	-2.933.000	1.483.922	-2.704.693
Haveaffald	2.046.000	-1.857.000	1.697.369	-1.446.894
Genbrugsplads	7.598.000	-8.204.000	7.017.650	-8.119.521
Farligt affald	919.000	-476.000	792.835	-347.090
Storskrald	4.669.000	-4.022.000	4.527.453	-3.707.759
Erhverv	1.668.000	-1.504.000	1.371.600	-1.535.445
Container	389.000	-707.000	672.470	-345.734
I alt	30.298.000	-31.090.000	29.813.417	-29.896.513

KOMMENTARER TIL DRIFTSREGNSKAB - RENOVATION

Indtægter og udgifter i 2018 er stort set i balance på forbrugssiden. Sammenlignes forbrug med budget skyldes mindreindtægten på knap 1,2 mio. kr. flere modsatrettede afvigelser. På dagrenovationen er der modtaget en merindtægt, mens der er mindreindtægter på områderne papir, haveaffald, farligt affald, storskrald og containere.

Sammenlignes forbrug fra år til år på indtægtssiden er der et betydeligt fald i indtægten fra 2017 til 2018 (fremgår ikke af ovenstående skema). Dette skyldes, at der på visse takster er gennemført en betydelig takstnedsættelse fra 2017 til 2018, som følge af et oparbejdet overskud ultimo 2017. Denne indregnede takstreduktion har samlet set være højere end budgetteret.

I forholdet mellem forbrug og budget er der nogle mindreudgifter som skyldes færre udgifter til fælles formål, haveaffald, genbrugsstationen og erhverv. Dette modsvarer kun delvist af merudgifter til dagrenovation og containere. Mindreudgifterne skyldes et mindreforbrug til fællesformål, hvor der er sparet på udgifter til kundeservice, IT-systemer og lønudgifter. På genbrugsstationen har der været færre udgifter til lønomkostninger. De forhøjede udgifter til dagrenovation skyldes højere udgifter til indsamling af affald i nedgravede systemer og udgifter til betaling til renovatøren for lange gåafstande.

RENOVATION - ÅRETS INDSATSOMRÅDER 2018

Det største fokusområde på affaldsområdet har i 2018 været gennemførelse af kampagner og tiltag i forhold til sortering af madaffald.

STATUS PÅ GENANVENDELSEN

Vi nåede i 2018 desværre ikke i mål med, at halvdelen af husholdningsaffaldet sorteres fra til genanvendelse. Genanvendelsesprocent i 2018 blev 41%, hvilket kun er en smule højere end 2017, hvor den lå på 39,4%. Vi kan dog se, at mængderne af indsamlet plast til genanvendelse steg godt 10% i løbet af 2018, mens mængden af madaffald til genanvendelse steg omkring 25%. Årsagen, til at den generelle genanvendelsesprocent ikke er steget tilsvarende, skyldes stigende mængder affald til forbrænding samt faldende mængder papir til genanvendelse. Sammenlignet med de øvrige kommuner på Vestegnen klarer Albertslund Kommune sig rigtig godt i forhold til indsamling af mad, plast og pap. Dog er vi lidt "bagefter" i forhold til at få storskrald sorteret fra til genanvendelse.

I tråd med dette viste en kontrolsortering af indsamlet restaffald i starten af 2018, at der i Albertslund generelt udsorteres godt i forhold til papir, glas, metal, farlig affald og elektronik. Men der er problemer med at få sorteret madaffald og plast ud fra restaffaldet.

Kun godt halvdelen af det affald, der ryger ud som restaffald er reelt restaffald. Knap halvdelen burde således blive sorteret fra til genanvendelse.

Således kunne vi se, at knap en tredjedel af indholdet i restaffaldsbeholderne er madaffald og at over 5% er plast (vægtmæssigt set). Faktisk er der lige så meget genanvendeligt plast tilbage i restaffaldet, som der er i beholderen til plast.

Der blev på den baggrund gennemført flere tiltag i løbet af året.

For det første har der været et særligt fokus på problemområder, hvor Agenda Centeret blandt andet har lavet kampagner og stemt dørklokker. Nogle steder har problemerne været så vedholdende, at det har været nødvendigt at indføre fejlsorteringsgebyrer i kombination med en ekstra informationsindsats. Nogle boligområder har også arbejdet med såkaldte "nudging" initiativer, og vi kan se, at godt designede affaldsøer er betydende for en succesfuld sortering.

Godt designede affaldssystemer er med til at fordre en god sortering

For at højne motivationen til at sortere madaffald gik vi i løbet af 2018 over til at anvende grønne plastposer til opsamling af madaffaldet i køkkenet, indtil da blev der brugt poser af majsstivelse. Det havde vist sig, at poser af majsstivelse ikke var så miljøvenlige som først antaget. Derfor gav det mening at gå over til at bruge plastposer af genbrugsplast i stedet for. Plastposer er mere holdbare i forhold til fugtgennemtrængning, og de blev godt modtaget af mange. Modtageanlæggene oplyser samtidig, at de foretrækker plastposer fremfor poser af majsstivelse.

Desværre oplevede vi problemer med at fastholde leverancerne af de nye plastposer, hvorfor nogle husstande måtte opleve at gå tilbage til de gamle poser af majsstivelse. Med indgangen til 2019 arbejdes der stadig ekstraordinært på at sikre, at så mange husstande som muligt får udleveret plastposer fremfor majsposer.

Nye grønne poser gør det lettere at sortere madaffald

Bioposerne udskiftes med poser af genbrugsplast.

"Sorter dit madaffald – det giver biogas og god næring"

Elisabeth Wolstrup, Direktør for By, Kultur, Miljø og Beskæftigelse i Albertslund Kommune.

Da de nye plastposer blev introduceret, blev der samtidigt udskrevet en slogankonkurrence. Formålet med denne konkurrence var at sætte fokus på indsamlingen af mad på en sjov og inspirerende måde. Vi modtog over hundrede særdeles gode forslag, og vinderforslagene har hængt i S-togstunnelen og har været slået op på Facebook.

I Albertslund sorterer vi vores madaffald

En af de mange gode slogans...

I Albertslundposten har der ligeledes været et ugentligt affaldstip, og det er også lykkedes at få en informerende artikel i avisen om vigtigheden af at frasortere plast.

Eksempel på "affaldstips" i AP Posten

Som en del af indsatsen for at forbedre frasorteringen af affald til genanvendelse, har der også været afholdt kursus i affaldssortering for ejendomsfunktionærer, teknisk servicepersonale på kommunale institutioner samt lokale bestyrelsesmedlemmer m.v. Der har ligeledes været arrangeret ture til modtageanlæg.

Medlemmer af brugergruppen var desuden i februar på Amager Ressourcecenter for at høre om deres plastsorteringsanlæg.

Det ser ud til, at det bliver det lange seje træk at hæve kommunens genanvendelsesprocent.

IKKE ALLE SORTERER ENDNU

Sideløbende med disse kampagnetiltag har der også været arbejdet med at få resterende boligområder med på den "nye" sortering. I løbet af 2018 kom Det Internationale Kollegium og Blokland helt med. Godthåbsparken overgik i løbet af året til at få afhentet madaffald fra en komprimatorcontainer. Hermed fik vi specifikke vejetal for mad fra deres område. Disse tal viser, at et sted som Godthåbsparken, som har individuelt renovationsudstyr ved hver husstand, indsamles der op mod 3 gange så meget madaffald pr. husstand – sammenlignet med områder med fælles beholdere.

En del boligområder i Albertslund er under total renovering og dette gør, at disse områder er udfordret på affaldssorteringen. Fokus i disse områder er ikke nødvendigvis på sortering af affald. Et par boligområder vil også i de kommende år være ramt af renoveringsprojekter.

I Blokland kom sorteringen af madaffald også i gang i løbet af 2018.

Hedemarken, Morbærhaven samt dele af AB Syd er stadigvæk ikke kommet i gang med at udsortere affald i alle fraktioner, men disse tre områder forventes dog at komme med i 2019.

KOMMUNALE INSTITUTIONER

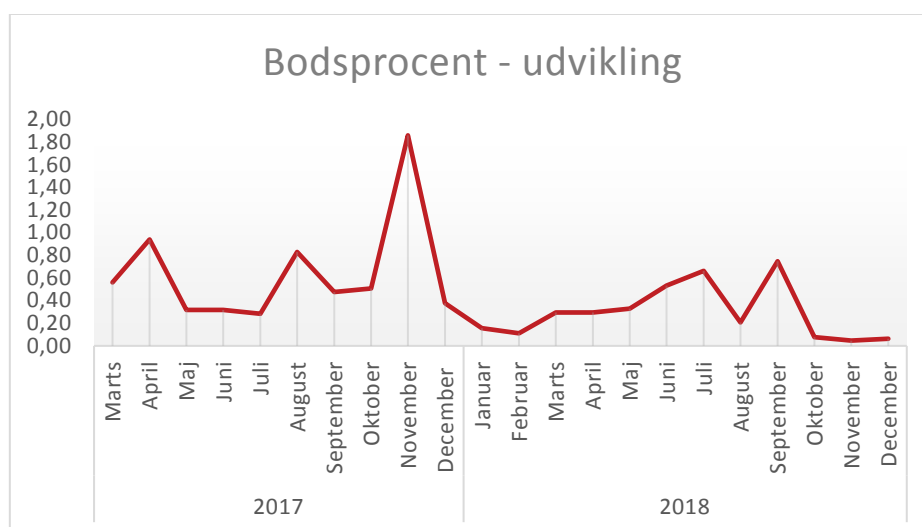
Langt de flest kommunale institutioner er nu kommet med på sorteringerne. 2018 viste desværre en del indkøringsproblemer i forhold til renovationsfirmaet, som havde udfordringer med at tømme de nye containere. Det optog en del administrative ressourcer at få dette forbedret.

INDSAMLING AF PAP AF VILLAER

Der har i løbet af året været et mindre forsøg med anvendelse af beholdere til indsamling af pap i villaer. Forsøget, som blev gennemført i dele af Enebærhaven, var en succes – og der er nu åbnet op for, at villaer og rækkehuse selv kan anskaffe en beholder til pap, som de kan få tømt i den ”almindelige storskraldsordning for pap”. Vi mangler endnu at gøre berørte ejere af villaer, rækkehuse m.v. opmærksomme på, at dette nu er en mulighed.

DAGLIG DRIFT OG KUNDESERVICE

I 2018 er der fortsat arbejdet med forbedringer og tilpasninger i forhold til den daglige drift af indsamlingen af affald.

Som det fremgår af ovenstående graf, har der været udfordringer henover året. De sidste 3 måneder var dog meget tilfredsstillende. En bodsprocent på under 0,05 betragtes således som yderst pænt på nuværende tidspunkt. Der vil fortsat være fokus på adresser og boligområder med gentagne afvigelse – og målet er lige nu at holde en lav bodsprocent i en længere periode.

Kommunens udgifter til Vestforbrændings Kundeservice har derfor også været faldende hen over året, og er et udtryk for at indsamlingen af affald foregår tilfredsstillende.

VASK/SKYL AF CONTAINERE

Der var igen i 2018 klager over den årlige vask/skylning af beholdere til madaffald. Der er modtaget fem konkrete klager, men meldingen fra grundejerforeningerne er, at der har været mange utilfredsheder, som ikke er blevet indmeldt.

Det er vurderingen, at beholderne generelt bliver renere af at blive vasket/skyllet, men fastgroet snavs fjernes ikke. Tilbage meldingen er også, at der kan forekomme vand i bunden af beholderne efter et skyl. Såfremt ordningen fortsætter i 2019, er det vigtigt, at det bliver kommunikeret bedre ud, hvad der kan forventes af en vask/skyl med 55° varmt vand uden brug af sæbe.

GENBRUGSSTATIONEN OG DRIVHUSET

På genbrugsstationen åbnede vi i efteråret 2018 et nyt byttested for byggematerialer, hvor borgere m.v. kan aflevere og afhente ubrugte rester af byggematerialer. Ordningen forventes i 2019 at blive udvidet, så der fremover også kan modtages og byttes brugte møbler under et halvtag.

Genbrugsstationen har også haft succes med en bedre sortering på pladsen. Således modtager vi nu bonus fra Vestforbrænding for god sortering og en god håndtering af containere. Containeren til småt brændbart indeholder nu kun omkring knap 20% genanvendelige materialer.

GEBYRER

I forbindelse med overgangen til de nye ordninger ophørte kommunen i 2016 med at opkræve afstandsgebyr på ejendomme med lange gåafstande. Gebyret vil blive genoptaget fra 2019, hvis stativer/beholdere på den enkelte grund står længere end 20 meter fra skel/bund af indkørslen. De ejendomme, som kan komme på tale, har i 2018 fået brev om dette. Forvaltningen mangler dog at lave tilsyn på en del adresser for at fastlægge om den enkelte ejendom skal betale afstandsgebyr fremadrettet.

FREMTIDIGE KRAV TIL SORTERING MV

På nuværende tidspunkt har Albertslund Kommune følgende målsætninger for affaldssorteringen i kommunen:

- I 2018 skal 50% af husholdningsaffaldet genanvendes
- I 2025 skal 65% af husholdningsaffaldet genanvendes

På baggrund af 2018, hvor vi kun er nået lige op over de 40% genanvendelse, kan vi se, at det bliver en udfordring at nå disse mål.

Den nationale affaldsplan for hele Danmark forventes lige nu vedtaget i foråret 2020, og det er vurderingen, at den skal være med til at skubbe genanvendelsen i vejret og forbedre kvaliteten af genanvendelsen. Det skal blandt andet ske ved, at borgerne på tværs af kommunegrænserne kommer til at opleve mere ens ordninger for sortering. Således er der en politisk aftale om, at der skal laves såkaldte "branchefællesstandarder" for sortering og indsamling af husholdningsaffald på tværs af kommunerne.

Kommunerne kan vente med at udarbejde deres egne affaldsplaner til den nationale affaldsplan kommer i høring, hvilket vi har besluttet i Albertslund Kommune.

2019 ...

I 2019 vil der være behov for et fortsat fokus på udsortering af mad og plastaffald. Desuden skal vi til at kigge på storskraldsordningerne, hvor op mod halvdelen af det indsamlede storskrald, der køres til forbrænding, er genanvendeligt.

Desuden lægger vi op til at gennemføre en større spørgeskemaundersøgelse om tilfredsheden med affaldsordningerne, og om hvordan borgerne oplever den daglige sorteringen af madaffald.

Vi forventer, at de sidste boligområder kommer med i de nye sorteringsordninger.

I 2019 skal vi desuden starte på at fastlægge rammebetingelserne for indsamling af affald efter 2021, hvor den nuværende renovatørkontrakt ophører. Her skal der blandt andet kigges på vejning af affald og alternative drivmidler til renovationsbiler.

BILAG: DRIFTSREGNSKAB - FJERNVARME

	Budget 2018	Regnskab 2018	Afvigelse
Variabel takst			
Løn	1.076.000	1.047.437	28.563
Andre driftsmidler	393.000	223.967	169.033
Energispareaktiviteter	8.783.000	11.544.591	-2.761.591
Køb af varme fra VEKS m. fl.	123.654.000	108.148.005	15.505.995
El-forbrug	1.576.000	1.369.180	206.820
El-forbrug, statsafgift	-242.000	-786.490	544.490
Andel af administrationsudgifter	1.524.000	1.677.227	-153.227
Salg af varme fra værmeværk	-95.465.000	-101.555.228	6.090.228
Salg af MWH, reg.tidl.år		76.583	-76.583
Vandforbrug, statsafgift	-94.000	-220.932	126.932
Vandforbrug	430.000	1.084.900	-654.900
salg af varme M3	-29.927.000	-31.057.998	1.130.998
Salg af M3, reg.tidl. år.		-3.142.402	3.142.402
	11.708.000	-11.591.161	23.299.161

	Budget 2018	Regnskab 2018	Afvigelse
Målerkost			
Løn	1.097.000	764.977	332.023
Indkøb af varmemålere	210.000	70.114	139.886
Reparaton og vedligeholdelse	89.000	86.507	2.493
Biler	40.000	70.959	-30.959
IT-udgifter	747.000	650.188	96.812
Salg af medarbejdertimer	-450.000	-251.188	-198.812
Målerleje	-2.978.000	-2.872.499	-105.501
Målerleje tidl. år		-66.454	66.454
	-1.245.000	-1.547.397	302.397

	Budget 2018	Regnskab 2018	Afvigelse
Fast takst			
Løn	4.974.000	5.457.807	-483.807
Vedligeholdelse af grunde og bygninger	1.742.000	567.724	1.174.276
Redskaber og værktøj	232.000	50.912	181.088
Inventar		58.171	-58.171
Pumpe og maskinanlæg	1.308.000	1.416.444	-108.444
Vask og rengøring	350.000	287.617	62.383
Biler	289.000	63.838	225.162
Agenda Center drift	405.000	405.000	0
Miljø, information m.v.	1.106.000	31.858	1.074.142
Kontorhold	404.000	392.099	11.901
FAS	851.000	646.374	204.626
IT og telefoni	107.000	474.701	-367.701
Gæstebesøg	77.000	36.255	40.745
Forsikringer	229.000	228.066	934
Hovedledninger	8.989.000	15.527.317	-6.538.317
Tab og afskrivninger vedr. varme	179.000	894.026	-715.026
Tab på renter og gebyrer til fordeling	13.000	62.079	-49.079
Renter og gebyr	16.000	30.527	-14.527
Andel af administrationsbidrag	1.689.000	1.760.912	-71.912
VEKS, lejeindtægt	-807.000	-805.092	-1.908
VEKS, fast vederlag	-486.000	-497.556	11.556
VEKS, variabel	-1.539.000	-754.462	-784.538
M2-afgift	-27.509.000	-26.952.456	-556.544
M2-afgift, indtægt reg. tidl. år		-180.144	180.144
	-7.381.000	-797.984	-6.583.016

	Budget 2018	Regnskab 2018	Afvigelse
Tilslutningsanlæg, Private			
Løn	89.000	128.172	-39.172
Løn	133.000	191.537	-58.537
Drift og vedligeholdelse		16.650	-16.650
Bil	41.000	59.045	-18.045
Variabel takst	-263.000	-226.967	-36.033
Løn	44.000	81.400	-37.400
Kontorhold og IT	9.000		9.000
Fast takst	-551.000	-516.595	-34.405
	-498.000	-266.758	-231.242

	Budget 2018	Regnskab 2018	Afvigelse
Tilslutningsanlæg, Erhverv			
Løn	105.000	58.605	46.395
Løn	165.000	92.093	72.907
Bil	60.000	33.488	26.512
Variabel takst	-330.000	-84.214	-245.786
Løn	46.000	15.333	30.667
Kontorhold og IT	11.000	3.667	7.333
Fast takst	-205.000	-125.695	-79.305
	-148.000	-6.723	-141.277
	Budget 2018	Regnskab 2018	Afvigelse
Tilslutningsanlæg, Store			
Løn		14.666	-14.666
Bil		2.605	-2.605
Løn		25.900	-25.900
	0	43.170	-43.170
Samlet driftsresultat for Varmeforsyningen 2018	2.436.000	-14.166.854	16.602.854

1. Nyt dagsordenpunkt

Åbent - 13.00.00-S55-1-19

Anledning

Regnskab og Beretning for 2018 er nu godkendt af bestyrelsen i Agenda Center Albertslund og skal nu endelig godkendes af kommunalbestyrelsen

Sagsfremstilling

Der var i 2018 afsat i alt 1.328.000 kr. i tilskud til Agenda Center Albertslund, fordel med 518.000 kr. fra det skattefinansierede område og 405.000 kr. fra renovationsområdet og 405.000 kr. fra varmforsyningens betingede bevillinger.

Derudover har Agenda Center Albertslund modtager et tilskud på 390.000 kr. fra HOFOR (Vand- og spildevand).

Indstilling

Direktøren for By, Kultur, Miljø & beskæftigelse indstiller,

1. at Agenda Center Albertslunds Regnskab og Beretning 2018 tages til efterretning

Bilag

- ACA Beretning 2018 pdf
- Regnskabserklæring 2018
- Revisionsprotokollat 2018.pdf
- Agenda Center Albertslund årsregnskab 2018.pdf

Agenda Center Albertslund

CVR-nr. 20 53 11 34

Årsregnskab 2018

ÅRSREGNSKAB 2018

INDHOLD	<u>Side</u>
Ledespåtegning	1
Den uafhængige revisors erklæring på årsregnskabet	2-3
Resultatopgørelse	4
Balance, aktiver	5
Balance, passiver	5
Noter	6-7

Navn

Agenda Center Albertslund

Centerleder

Povl Markussen

Adresse

Kanalens Kvarter 32
2620 Albertslund

LEDELSESPÅTEGNING

Centrets ledelse har aflagt årsregnskabet for 2018.

Årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med centrets vedtægter.

Vi anser den valgte regnskabspraksis for hensigtsmæssig, således at årsregnskabet giver et retvisende billede af centrets aktiver og passiver, finansielle stilling samt resultatet.

Albertslund den / 2019

CENTERLEDER

_____
Povl Markussen

BESTYRELSE

_____
Tove Jensen
(formand)

_____
Leif Pedersen
(næstformand)

_____
Lars Bremer

_____
Rudi Tobisch

_____
Mikkel Ellung Larsen

_____
Birthe Yde Nielsen

_____
Knud Dahn

_____
Morten Bjørn

_____
Susanne Kremmer

DEN UAFHÆNGIGE REVISORS REVISIONSPÅTEGNING

Til bestyrelsen i Agenda Center Albertslund

Konklusion

Vi har revideret årsregnskabet for Agenda Center Albertslund for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2018, der omfatter resultatopgørelse, balance og noter.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af centrets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2018 samt af resultatet af centrets aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2018.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Vi er uafhængige af Agenda Center Albertslund i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Fremhævelse af forhold vedrørende revisionen

Årsregnskabet for Agenda Center Albertslund indeholder i resultatopgørelsen og i note 1 til resultat-opgørelsen til sammenligning det af bestyrelsen godkendte resultatbudget for 2018.

Budgettallene for 2018 er ikke omfattet af vores revision og således ikke en del af vores erklæring på årsregnskabet.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere Agenda Center Albertslund evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere centret, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af centrets interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om centrets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at centret ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Glostrup, den / 2019

Haamann A/S
Statsautoriserede revisorer
24 25 69 95

Jan Østergaard
Statsautoriseret revisor

RESULTATOPGØRELSE
1. januar - 31. december 2018

		<u>Regnskab</u>	<u>Budget</u> (ej revideret)
	<u>Note</u>	2018 kr.	2018 tkr.
Driftsudgifter:			
Lønninger til centerleder og centermedarbejdere	1	-1.615.806	-1.632
Husleje, varme, el og forsikringer		-146.287	-145
Kontor, telefon, IT m.v.		-87.056	-100
Renteudgifter		<u>-303</u>	<u>0</u>
I alt		<u>-1.849.452</u>	<u>-1.877</u>
Projektudgifter:			
Lokale AGENDA projekter	2	-71.943	-150
Kulturøkologisk forening	3	-670	-15
Rejser, kurser, seminarer m.v.		<u>0</u>	<u>-5</u>
I alt		<u>-72.613</u>	<u>-170</u>
Udgifter i alt		<u>-1.922.065</u>	<u>-2.047</u>
Finansiering:			
Albertslund Kommune, renovation (takster)		405.000	396
Albertslund Kommune, varme (takster)		405.000	396
Vand (takster/Hofor)		375.000	340
Albertslund Kommune (skat)		518.000	521
Indtægtsdækket virksomhed		302.380	250
Renteindtægter		0	0
Indtægter vindmøller		<u>800</u>	<u>0</u>
Indtægter i alt		<u>2.006.180</u>	<u>1.903</u>
Årets resultat		<u>84.115</u>	<u>-144</u>

Årets resultat foreslåes overført til næste år.

BALANCE 31. december 2018

AKTIVER

	Note	2018 kr.	2017 tkr.
Depositum, lejemål		14.600	15
Kassebeholdning		681	0
Bankindestående, Merkur		322.151	276
Bankindestående, Tagsagsfonden		94.401	116
Bankindestående, Fælleskassen		542.176	542
Diverse tilgodehavender	6	582.494	475
Udlån, solceller		24.200	30
Fælleskassen, Andelskapital		2.000	2
Aktiver i alt		1.582.703	1.456

PASSIVER

<u>Egenkapital</u>	7	668.414	584
<u>Hensættelser</u>			
Afsat vedrørende Afrika	4	106.905	127
Tagsagsfonden	5	94.400	116
Hensættelser i alt		201.305	243
<u>Gældsforpligtelser</u>			
Lønudgift, Albertslund Kommune		391.970	367
Skyldige omkostninger m.v.	8	132.014	73
Feriepengeforpligtelser		189.000	189
Gældsforpligtelser i alt		712.984	629
Passiver i alt		1.582.703	1.456

Eventualposter m.v.

Agenda Center Albertslund hæfter som interessent solidarisk overfor Middelgrundens Vindmøllelaug I/S's og Hvidovre Vindmøllelaug I/S's kreditorer.

NOTER

			<u>Regnskab</u>	<u>Budget</u>
			2018	2018
			kr.	tkr.
1. <u>Lønninger til centerleder og centermedarbejdere</u>				
Lønudgifter			1.615.806	
Regulering feriepengeforpligtelse			0	
			<u>1.615.806</u>	<u>-1.632</u>
	<u>Indtægter</u>	<u>Udgifter</u>	<u>Netto</u>	
2. <u>Lokale AGENDA projekter</u>				
Diverse projekter	5.924	-77.867	-71.943	
I Love Albertslund	0	0	0	
I alt			<u>-71.943</u>	<u>-150</u>
3. <u>Kulturøkologisk Forening</u>				
Medlemskontingenter og aktiviteter	5.550	-6.220	-670	-15
Overskud overført til Afrika			0	
			<u>-670</u>	
4. <u>Afrika</u>				
Afsat til senere anvendelse primo			127.320	
Afrika, netto	21.760	-42.175	-20.415	
Overført fra Kulturøkologisk Forening			0	
Afsat til senere anvendelse ultimo			<u>106.905</u>	
5. <u>Tagsagsfonden</u>				
Afsat til senere anvendelse primo			115.621	
Tagsagsfonden, købt granitskulptur	0	-21.221	-21.221	
Afsat til senere anvendelse ultimo			<u>94.400</u>	
6. <u>Diverse tilgodehavender</u>				
Hofor vand og spildevand 2. halvår			205.000	
Konsulenttimer mv., Albertslund kommune			345.000	
Udlæg, Albertslund kommune			15.743	
Udlæg, præmier			1.226	
Til gode, undervisning			1.200	
Kompostorm, Afrika			2.000	
Bjørneklo			12.325	
			<u>582.494</u>	

NOTER

7. Egenkapital

Kapital, "midlerne hidrører fra kommunen"

Kapital 1. januar 2018		0
Årets resultat		84.115
Heraf vedrørende "egne opsparede midler"		<u>-82.142</u>
		1.973
Overført fra "egne opsparede midler"		<u>0</u>
"Kommunale midler" pr. 31. december 2018		<u>1.973</u>

Kapital, "egne opsparede midler"

Kapital 1. januar 2018		584.299
Andel af årets resultat ved underskud	0	
Andel renteindtægter	-303	
Indtægter vindmøller	800	
Overskud indtægtsdækket virksomhed	75.595	
Solcellelån til Solhusene, afdrag	<u>6.050</u>	
	82.142	
Overført til "Kommunale midler"	<u>0</u>	<u>82.142</u>
"Egne opsparede midler" pr. 31. december 2018		<u>666.441</u>
Egenkapital i alt 31. december 2018		<u>668.414</u>

Specifikation af egenkapitalen i Kapital, "midlerne hidrører fra kommunen" og Kapital, "egne opsparede midler" foretages på grund af, at kommunens støtte til Agenda Center Albertslunds aktiviteter udelukkende må anvendes til aktiviteter, som kommunen selv lovligt vil kunne udføre.

Det er i 2009 på baggrund af tidligere års realiserede tal, i samarbejde med kommunen, vedtaget, at avancen ved indtægtsdækket virksomhed udgør 25 %.

Agenda Center Albertslund udgiftsfører løbende anskaffelser af inventar og driftsmidler. Aktiverne er således ikke optaget i balancen.

Agenda Center Albertslund har investeret kr. 17.000 i 4 andele i Middelgrundens Vindmøllelaug I/S og kr. 39.960 i 8 andele i Hvidovre Vindmøllelaug I/S. Andele er ikke optaget i balancen.

8. Skyldige omkostninger

Afsat revisor		40.000
Skyldig moms		77.884
For meget modtaget tilskud		9.000
Konsulent		<u>5.130</u>
		<u>132.014</u>

Agenda Center Albertslund - CVR-nr. 20 53 11 34

Vi har afsluttet revisionen af årsregnskabet for 2018 udvisende et resultat på tkr. 84 og en egenkapital på tkr. 668.

Konklusionen på den udførte revision

Som konklusion på vor revision, der ikke har givet anledning til væsentlige bemærkninger, har vi forsynet årsregnskabet med en revisionspåtegning uden forbehold men med standard supplerende oplysninger om at budgettal ikke er omfattet af vores revision.

Udførte revisionsarbejder

Med det hovedformål at sikre at årsregnskabet ikke indeholder væsentlige fejl, har vi i overensstemmelse med anerkendte revisionsprincipper hovedsageligt revideret de regnskabsposter og de dele af centrets registreringssystemer, hvor risikoen for væsentlige fejl eller mangler er størst. Vi skal henvise til vort tiltrædelsesprotokollat af 5. marts 2004, hvori dette er nærmere omtalt, ligesom vi anbefaler, at nye bestyrelsesmedlemmer får udleveret et eksemplar heraf.

Revisionen der er gennemført ved regnskabsmæssige analyser og stikprøver er udført i forbindelse med årsregnskabets udarbejdelse.

Vi har herunder overbevist os om aktivernes tilstedeværelse, tilhørsforhold til centret og forsvarlig måling, ligesom vi har overbevist os om, at de gældsforpligtelser og øvrige forpligtelser, der os bekendt påhviler centret, er forsvarligt målt og korrekt udtrykt i årsregnskabet.

Der er foretaget en analyse af resultatopgørelsens poster, herunder sammenligning med resultatbudget og tidligere årsregnskaber.

Revisionen har tillige omfattet en gennemgang og vurdering af den anvendte regnskabspraksis, herunder af den foretagne periodisering og de regnskabsmæssige skøn.

Vi har undersøgt, om der efter statusdagen er indtruffet begivenheder, som er af væsentlig betydning, og derfor skal medtages i årsregnskabet, ligesom vi har indhentet erklæring om, at ledelsen ikke er bekendt med væsentlige forhold som ikke er kommet til udtryk i årsregnskabet.

Endvidere har vi foretaget en helhedsvurdering af årsregnskabet med henblik på at konstatere om den fornødne informative sammenhæng mellem ledelsespåtegning, resultatopgørelse, balance og noter er til stede.

Kommentarer til revisionen

Risiko for besvigelser

Efter gældende regler skal revisor i revisionsprotokollen give oplysninger om væsentlig usikkerhed, fejl eller mangler vedrørende centrets bogholderi, regnskabsvæsen eller interne kontrol.

Centrets forretningsgange er kontrolmæssigt behæftet med de principielle mangler, der følger af et begrænset administrationsapparat. Vor revision baseres derfor udelukkende på gennemgang af bilag og på afstemning til eksterne opgørelser. Såfremt der under revisionen konstateres unøjagtigheder, som vækker mistanke om uregelmæssigheder, vil revisionen dog blive udvidet med henblik på opklaring heraf. Revisionen har ikke givet anledning til sådanne undersøgelser.

Vi er i forbindelse med vores vurdering af centrets forretningsgange og interne kontroller ikke blevet opmærksomme på særlige risikofaktorer, som indikerer en forøget risiko for besvigelser på betalingsområdet, hvorfor vi ikke har udført uanmeldt beholdningseftersyn.

De revisionshandlinger, vi i øvrigt har udført i forbindelse med årsafslutningen, har været tilpasset under hensyntagen til, at der ikke er udført uanmeldt beholdningseftersyn i årets løb.

Vi anbefaler, at ledelsen løbende vurderer risikoen for regnskabsmanipulation eller misbrug af centrets aktiver med henblik på at sikre tilstrækkelige forretningsgange og interne kontroller.

Udførte sær opgaver og assistance i øvrigt

Vi har bistået med udarbejdelsen af årsregnskabet.

Andre oplysninger

Revisionen har ikke omfattet centrets forsikringsforhold. Vi anbefaler, at centret en gang årligt får gennemgået den samlede forsikringsdækning med forsikringssselskabet eller -mægleren med henblik på at vurdere de tegnede dækninger m.v., herunder om dækningerne er tilstrækkelige, og om centret eventuelt mangler at tegne forsikringer på særlige områder.

Vi har i forbindelse med vores revision bedt ledelsen bekræfte, at der er tegnet de forsikringer, der under hensyn til centrets forhold skønnes tilstrækkelige til at dække centrets eventuelle skadessituationer.

Erklæring

Under henvisning til lovgivningen skal vi erklære, at vi opfylder lovgivningens krav til uafhængighed, og at vi under revisionen har modtaget alle de oplysninger, vi har anmodet om.

Glostrup, den / 2019

HAAMANN A/S
Statsautoriserede revisorer

Jan Østergaard
Statsautoriseret revisor

Bestyrelsen, den / 2019

_____
Tove Jensen
(formand)

_____
Leif Pedersen
(næstformand)

_____
Lars Bremer

_____
Rudi Tobisch

_____
Mikkel Ellung Larsen

_____
Birthe Yde Nielsen

_____
Knud Dahn

_____
Morten Bjørn

_____
Susanne Kremmer

Regnskaberklæring til årsregnskab for 2018

Årsregnskabet for 1. januar – 31. december 2018 udviser et resultat på t.kr. 84 og en egenkapital på t.kr. 668.

Vi har som grundlag for revisionen givet alle de oplysninger, der er af betydning for bedømmelsen af centrets forhold, herunder af betydning for regnskabsaflæggelsen.

Til bekræftelse af, at vi til revisionen har givet alle relevante oplysninger, skal vi hermed efter bedste overbevisning erklære følgende:

- at vi er bekendt med ledelsens ansvar for, at årsregnskabet er udarbejdet i overensstemmelse med lovgivningens og vedtægternes krav til regnskabsaflæggelse, herunder at årsregnskabet giver et retvisende billede af centrets aktiver og passiver, finansielle stilling og resultatet,
- at resultatopgørelsen er periodiseret og følgelig indeholder alle væsentlige indtægter og omkostninger,
- at vi ikke er bekendt med forhold af betydning for årsregnskabet, som ikke allerede er kommet til udtryk i årsregnskabet,
- at vi ikke har kendskab til nogen ikke-korrigerede fejl eller mangler, som burde have været indarbejdet i årsregnskabet,
- at centrets likviditets- og kapitalberedskab vurderes at være tilstrækkeligt, og centret forventes at fortsætte driften i overskuelig fremtid, herunder i mindst 12 måneder efter balancedagen for årsregnskabet. Årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse hermed,
- at vi erkender vort ansvar for regnskabs- og interne kontrolsystemer, der skal forebygge og opdage besvigelser og fejl. Vi er bekendt med at besvigelser både omfatter fejlinformation som følge af regnskabsmanipulation og som følge af misbrug af aktiver,
- at vi ikke er bekendt med besvigelser, eller har formodning herom, blandt ledelsen, ledende medarbejdere, medarbejdere med ansvar for interne kontrolsystemer eller andre nøglepersoner som kan udføre besvigelser af væsentlig betydning for årsregnskabet,
- at der ikke foreligger formodninger eller beskyldninger om besvigelser af betydning for årsregnskabet fra medarbejdere, tidligere ansatte, offentlige myndigheder, forretningspartnere eller andre,
- at vi har oplyst revisor om vores vurdering af risikoen for at årsregnskabet kan indeholde væsentlig fejlinformation som følge af besvigelser,

2.

- at samtlige aktuelle forpligtelser og eventualforpligtelser der påhviler centret, er indregnet eller oplyst i årsregnskabet og at disse er forsvarligt opgjort,
- at den regnskabsmæssige effekt af verserende og varslede retssager eller andre forhold, er korrekt indregnet og oplyst i årsregnskabet,
- at alle transaktioner i det forløbne regnskabsår er foretaget på sædvanlig forretningsmæssig basis,
- at vi har oplyst om alle aktuelle eller mulige overtrædelser af lovgivningen eller anden regulering, der har betydning for årsregnskabet,
- at centret opbevarer regnskabsmaterialet i 5 år fra udgangen af vedkommende regnskabsår,
- at centret har tegnet de i lovgivningen krævede forsikringer, og centrets aktiver er forsikret i fornødent omfang,
- at der i tiden mellem regnskabsafslutningen og underskriftdatoen ikke er forekommet forhold eller transaktioner med væsentlig indflydelse på centrets finansielle stilling, der ikke allerede er taget hensyn til ved årsregnskabets udarbejdelse.

Albertslund, den / 2019

Povl Markussen
(centerleder)

Tove Jensen
(formand)

Beretning 2018

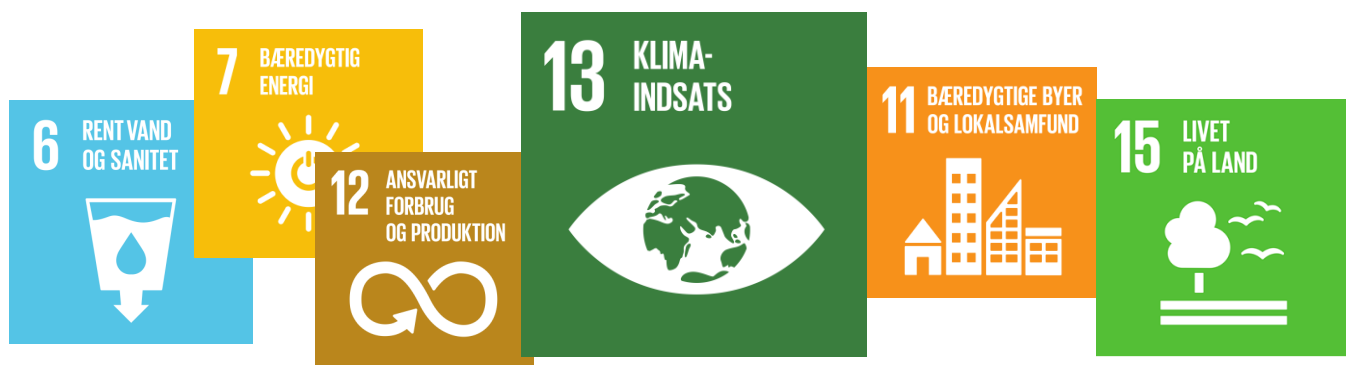
Agenda Center Albertslund

Agenda Center Albertslund (ACA) blev født ud af tankegangen fra FN om "Vor fælles fremtid", "Bæredygtig udvikling" og "Agenda 21" – hvor miljø og energi kom på dagsordenen for det 21. århundrede.

I dag er verden blevet (endnu) klogere. FN har defineret 17 områder, der griber ind i hinanden, og som skal håndteres samtidigt, for at vi kan skabe et godt liv og en fredelig sameksistens i vores globale landsby. De 17 områder er blevet til "17 Verdensmål for en bæredygtig udvikling". Vi har valgt at følge med og gøre Verdensmålene til vores under parolen "Gør Verdensmål til Hverdagsmål". Og det betyder, at vi ved årsskiftet 18/19 lukker et kapitel i ACA's historie og tager hul på et nyt, hvor vi vil have en bredere tilgang til vores arbejde med miljø, energi og klima i Albertslund.

I 2018 havde vi kontakt med de fleste af byens boligområder og konkrete samarbejder med 25 af dem. Tilsammen repræsenterer de 52 % af byens boliger.

Agenda Centeret - kort

Vi er byens miljøcenter. Vores mål er, at gøre Albertslund bæredygtig! Derfor hjælper vi boligområderne med at øge genbruget og med at spare på el, vand og varme.

Vi arbejder for Stop Spild af mad, flere defællesskaber, grønnere forbrug med miljømærkede og økologiske produkter i hverdagslivet, for flere solceller og debiler, og for mange flere træer og mere natur - uden gift! Vi udvikler nye ideer og afprøver nye projekter, informerer, laver ekskursioner, har et stort netværk og samarbejder med kommunen.

Agenda Centeret er ikke en del af kommunen. Vi er uafhængige - og derfor først og fremmest borgernes medspiller, når man selv vil gøre sin hverdag og Albertslund lidt mere bæredygtig.

I Agenda Centeret bor også Kulturøkologisk Forening. Det er en medlemsforening, der arbejder med Bydiversitet, Trampesti, synliggørelse af kulturhistorien, bjørneklobekæmpelse og solceller til Afrika.

På vej mod Det bæredygtige Albertslund i 2018

Agenda Centerets (ACA) mål er, at Albertslund skal være bæredygtig – hverken mere eller mindre! Der er tre grundvilkår for, at en by kan kaldes bæredygtig:

- For det første skal ressourcerne bruges igen og igen, byen skal altså være en **kredsløbsby**.
- For det andet skal den energi, byen bruger, være **vedvarende energi**.
- For det tredje skal **adfærden / kulturen** i byen være bæredygtig.

ACA's arbejde og handleplaner er bygget op om disse tre grundvilkår for bæredygtighed - og det er denne beretning også. Endvidere har vi tilføjet et fjerde mere generelt og tværgående indsatsområde:

1. Kredsløbsbyen	side 3
2. Den Vedvarende energiby	side 17
3. Bæredygtig Kultur	side 19
4. Generelt	side 23

Sidst i beretningen er der også afsnit om:

5. "Kulturøkologisk Forening"	side 26
6. "Økonomi og medarbejdere"	side 28
7. "Handleplan 2019"	side 29
8. "Bestyrelse og ansatte"	side 31

1. Kredsløbsbyen - genanvendelse, vand og natur

I de seneste 50 år er antallet af mennesker på kloden fordoblet. Samtidig har vi udviklet en køb-og-smid-væk-kultur, hvor vi forbruger mere. Vi lever længere, og forbruger derfor i længere tid. Vi ønsker, at verdens fattige skal have et anstændigt liv med et dertil knyttet større forbrug. Og så siger prognoserne, at der om 35 år vil være 2 milliarder mennesker mere på kloden. Det presser alt sammen klodens ressourcer. Det er derfor, ACA arbejder for, at vi i Albertslund gør hvad vi kan, for at ressourcerne bliver genanvendt igen og igen i stedet for kun at blive brugt en gang, for så at ende som affald og forurening.

Vores mål er, at Albertslund bliver en kredsløbsby. Det betyder:

- At både de organiske og uorganiske materialer skal recirkuleres. Derfor skal affaldssorteringen og genanvendelsen gøres endnu bedre.
- At vandets kredsløb er udgangspunkt. Derfor skal vi ikke forurene vandet, men til stadighed sikre, at vi har en ren og rigelig grundvandsressource, og at næringsstofferne i regn- og spildevandet recirkuleres.
- At naturens kredsløb er udgangspunkt. Derfor skal vi værne om den, gøre den mere robust og skabe mere af den.

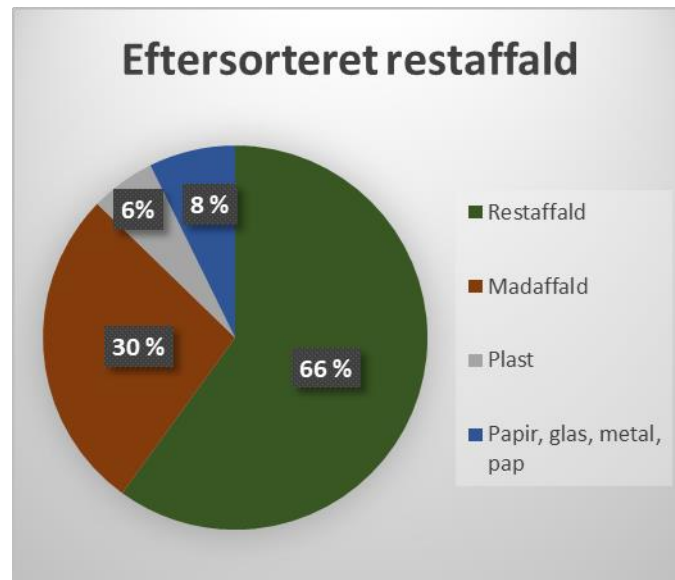
Ikke i mål med affaldssorteringen – endnu! Officielt overgik Albertslund til det nye affaldssystem med 7 fraktioner den 1.oktober 2016. I virkelighedens verden kom nogen boligområder dog først med i 2017, andre i 2018 og enkelte har det endnu til gode i 2019. For os betød det, at vi skulle hjælpe til på flere niveauer samtidig. Heldigvis er Vestforbrændingens begyndervanskeligheder overstået, og de fleste boligområder er nu selvkørende, men der er også dem, der kun er ”let øvede”, og så er der dem, der er helt ”nybegyndere”. Samtidig er der dem, der bare har svært ved at få sorteringen til at fungere.

Med en genanvendelsesprocent på 41 i 2018 blev Kommunalbestyrelsens mål på 50 % ikke nået. Det skyldes selvfølgelig, at alle ikke er kommet med endnu, men det skyldes også, at det bare er svært, at nå de høje procenter. Vi er dog fortrøstningsfulde, for vi oplever generelt en stigende opbakning til sortering og genanvendelse - og så får borgerne bedre hjælpemidler. 2018 blev således det sidste år med de gamle grønne biposer til madaffaldet. Fremover står den på de mere holdbare grønne plastposer. Noget vi er sikre på, vil være godt for motivationen til at få mere af (det tunge) madaffald sorteret fra.

Eftersortering. Men ét er, at 41 % bliver sorteret fra til genanvendelse, noget ganske andet er, hvor meget genanvendeligt der egentlig stadig ryger ud med restfraktionen og bliver brændt. Altså hvor meget af de resterende 59 % der kan genanvendes. For at få synliggjort det potentiale, eftersorterede vi (på 3 kolde februardage) sammen med kommunen restaffaldet fra 4 boligområder med forskellige ordninger.

Det samlede resultat viste, at i de 1.100 kg restaffald vi eftersorterede, fandt vi 480 kg (44%), der burde have været i en af de andre seks fraktioner til genanvendelse. Af de 480 kg var 325 kg madaffald og 66 kg plast – i alt 391 kg. Med andre ord så går det ganske godt med sorteringen af papir, glas, metal og pap. Tilsammen vejede de fire kun 88 kg. Og det kan selvfølgelig altid gøres bedre, men det er først og fremmest plast og især madaffaldet, der halter. Det er der, vi skal sætte ind.

Heldigvis var mængden af farligt affald og elektronik i restaffaldet også meget lille, men lidt har også ret – især når det handler om farligt affald og elektronik. Det kan gøre meget stor skade de forkerte steder.

Ud fra eftersorteringen kunne vi også konkludere, at sorteringen var bedst i områderne med stativer og to-delte beholdere, og dårligst i områder med minicontainere og nedgravede beholdere. De individuelle ordninger, hvor det er helt præcis identificerbart, hvis affald det er, er mere motiverende end fælles løsninger, hvor ansvaret er mere udvist.

”Den Grønne” gi’r værdi - den ka’ vi li’! Madaffaldet er vådt og tungt. Derfor er omkring 40 % af en husholdnings affald madaffald. Derfor er det også afgørende, at få rigtig meget madaffald sorteret fra til genanvendelse, hvis vi skal nå kommunens genanvendelsesmål på 50 og senere 60 %. Men nu handler det selvfølgelig ikke kun om kommunens procenter. Det vigtigste er at få udnyttet den (vedvarende)energi, der er lagret i madaffaldet, og at få næringsstofferne tilbage til landbrugsjorden og ind i naturens kredsløb igen. Når vi nu har lavet og finansieret et system, hvor vi kan sortere madaffaldet fra og få biogas og næringsstoffer ud af det, er det rigtig ærgerligt, hvis det ikke bliver brugt mest muligt. Derfor lavede vi sammen med kommunen en kampagne for at bruge ”Den Grønne” – altså den grønne pose (og spand) til madaffaldet.

Vi startede op med et informations- og dialogmøde i KB-salen den 19. april: ”Stærkt på vej mod 50 % genbrug”. Her gjorde vi status på affaldsordningen, fortalte om resultaterne fra eftersorteringen, introducerede de nye grønne poser af genbrugsplast og diskuterede, hvad vi skulle gøre for at få flere til at sortere mere i ”Den Grønne”. Mere end 40 deltog med god stemning og mange kreative input.

Samtidig tog vi forskud på de nye grønne plastposer. Udmeldingen fra Vestforbrændingen var, at de ville levere de nye grønne plastposer til august. Men for at tage hul på de nye tider, indkøbte kommunen to ruller til samtlige husstande i byen, som vi fik til opgave at dele ud, sammen med en folder, vi lavede. I udvalgte boligområder stemte vi dørklokker for at skærpe informationen. Desværre blev de nye poser efterfølgende forsinket fra Vestforbrændingen, der ydermere havde et lager af de gamle biposer, som de ville bruge op først, hvorfor det trak ud til ind i 2019, inden Vestforbrændingen kunne levere grønne plastposer. Det skabte noget forvirring, når de grønne plastposer slap op, og folk så igen fik udleveret de gamle grønne biposer. Der var vi på en forklaringsopgave.

To poser til hver fylder rigtig meget, når de er samlet

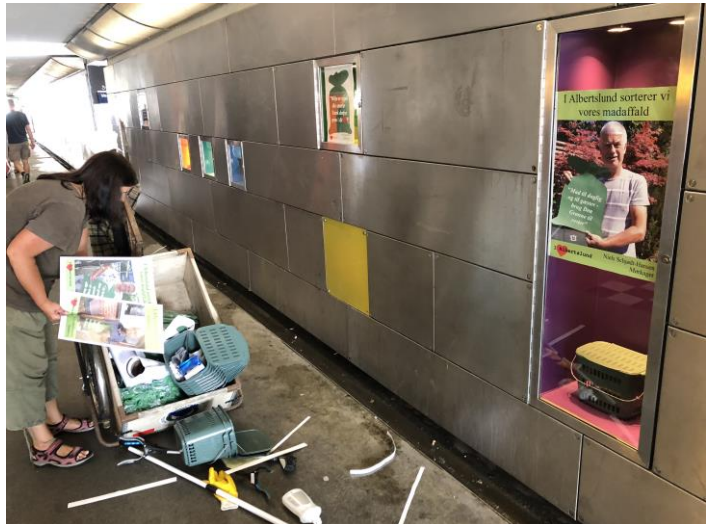
Forvaltningen udskrev en slogankonkurrence, som vi byggede videre på. Næsten hundrede borgere var kreative og indsendte tilsammen 125 forslag, hvor i madaffald og Den Grønne var i centrum. Det var f.eks.:

- *"For madaffald i Den Grønne pose – vil fremtidens børn dig rose"*
- *"Er du kvinde eller mand, så brug Den Grønne spand"*
- *"Lav gas i kæmpe doser - brug De Grønne poser"*
- "Mad til daglig og til gæster – brug Den Grønne til rester".*

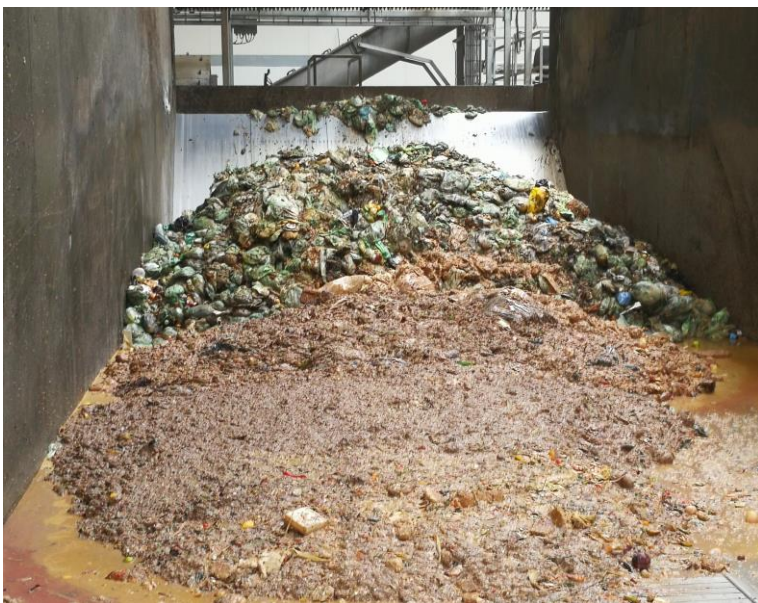

Blandt de indkomne forslag blev 20 vindere fundet, og de fik tilbud om at komme på en plakat med deres slogan. Det blev til 13 plakater i regi af "I Love Albertslund", som vi lagde på facebook, hvor hver af dem blev set af mellem 4.000 og 7.000 gange. Plakaterne lavede vi også på papir og satte dem op i A-centeret, i lygtepæle og i monterne i stationstunellen. En del af kampagnen var også artikler til Albertslundposten og beboerbladene, et indslag i Lorry, nyhedsmails og så stillede vi os op med De Grønne og en torvevogn en lørdag i A-centeret.

For at synliggøre, hvad der sker med vores madaffald videre fremme i processen, arrangerede vi en tur til HCS i Glostrup, der modtager og forbehandler vores madaffald.

Modtagelsen af vores madaffald på forbehandlingsanlægget - HCS

Udfordringer i Syd. Der har været særlige udfordringer med svigt-læs i Syd. Det har handlet om fejlsorteringer i madaffalds-beholdere, som skraldemanden derfor ikke har villet tage med. Nogen gange var skraldemanden for krakilsk, men generelt var der et problem med sorteringen. Vi greb derfor fat i de 6 boligafdelinger VA 4 Nord, VA Kanalen, AB Kanalen (Etagehusene), VA 4 række, 4 Syd og AB Syd - Gård og Række.

- I VA 4 Nord var de udfordret af, at de blev brugt som genhusningsområde. Derfor besøgte vi de familier, der blev genhuset i afdelingen. Kapaciteten til madaffald var for stor, hvorfor beholdere blev aflåst, og der kom grønne ringe omkring indkasterhullerne til madaffald. Det hjalp.

- VA KANALEN. Afdelingen valgte nedgravede beholdere fra start og det havde de god succes med. Systemet skulle dog tilpasses med yderligere nedgravede beholdere. Det, og myndighedsprocessen, hjalp vi deres rådgiver med.

- AB Kanalen (Etagehusene). Afdelingen valgte nedgravede mad- og restbeholdere, og minicontainere til de andre fraktioner. Det har fungeret dårligt, og vi har haft en længerevarende proces med afdelingen. Madaffaldsbeholdere er blevet markeret med grønt, og der er kommet grønne ringe omkring indkasterhullerne. Vi har lavet informationsmateriale,

skilte, stemt dørklokker og delt grønne poser ud. Til Bydelsfesten lavede vi affaldskonkurrence. Vi har løftet låg for at tjekke sorteringen – og den er stadig ikke god nok. Derfor har vi også løbende fjernet fejlsorteringer fra beholderne. Det kan vi naturligvis ikke blive ved med i længden, men vi har gjort det i ”kampagneperioden”. At der så også har været problemer med uregelmæssige tømninger og udefrakommende, der har lagt sorte sække i den første og bedste beholder, de er stødt på, har ikke gjort udfordringen mindre. Men hvor om alt er, har afdelingen nu besluttet, at der skal lås på madaffaldsbeholderne, som alle husstande får nøgle til, og at alle fraktioner skal nedgraves, så minicontainerne opgives. Det håber vi hjælper.

- VA 4 Række. Vi har lavet informationsmaterialer, delt grønne poser ud tjekket containere og klædt de frivillige på til deres event ved affaldsøerne for beboerne.

- AB Syd Gård og Række. Det er et af de boligområder der pga. renovering har fået lov til at starte affaldssorteringen op løbende. I 2018 var Rækkehusene i gang, mens gårdhusene kun var delvist i gang. Vi har stemt dørklokker, lavet madaffaldskampagne, delt informationsmateriale og poser ud, opsat skilte samt fjernet fejlsorteringer for ikke at få svigtløs. Der har været en tydelig bedring i sorteringen.

- VA 4 Syd. Vi har været i løbende kontakt med afdelingen, men det praktiske har de klaret selv.

Også andre har været udfordret. To andre områder har været særligt udfordret: Topperne og DIK kollegiet.

- Topperne. Afdelingen har valgt minicontainere, og de har haft store problemer. Vi har over en længerevarende periode været i proces med dem. Vi har ”løftet låg”, fjernet de værste fejlsorteringer, byttet rundt på containerne (så man møder restcontainere først), lavet informationsmaterialer, skilte, stemt dørklokker og haft event i affaldsøerne med oplysning og konkurrence. Det er blevet bedre, men det lange seje træk er ikke overstået endnu. Vi har foreslået en løsning, hvor de får nedgravede beholdere til restaffaldet. Det vil tydeligt markere og være nemt at kommunikere, at genbrug skal ”til den ene side”, mens resten skal til ”den anden side”.

I Topperne med oplysning om affaldssortering

- DIK. Kollegiet er i den grad udfordret. De studerende komme fra mange forskellige lande og bor der kun for en kortere periode- mange kun i 3 måneder. Opgaven for dem har derfor været uoverskuelig og gjort dem opgivende. Vi har derfor hjulpet dem med placering og dimensionering af minicontainere. Indretning i fælleskøkkenerne, stemme dørklokker, informationsmaterialer på engelsk og så har vi haft to studerende fra Aalborg universitet koblet på, til at blive klogere på kollegianerne, inddrage dem og indrette køkkenerne. Vores konklusion er, at affaldssystemet skal besluttes oppefra, da udskiftningen af beboerne er så stor, og beboerdemokratiet er så skrøbeligt. Men alt i alt går det fremad – selvom der også her er langt igen.

Andre boligområder. I Nord har de storskrald i affaldsøerne, hvor ejendomsfunktionærerne henter det. Men det roder, og det satte de særlig fokus på, bl.a. med sjove videoer. Sammen med ABC ringede vi på i udvalgte opgange, og lavede kvalitative interviews, som vi samlede i en rapport til dem. Det hjalp gevaldigt på sorteringen af madaffald, da de fik ”aflåst” deres containere, og lavede særlige indkast låg til de grønne poser.

Selvom Blokland egentlig har dispensation til ikke at udsortere madaffald pga. renovering, ville de gerne i gang, så vi hjalp dem med informationsmaterialer, indretning, containertjek og ”Ring på” med uddeling af grønne poser og madaffaldsspande. Efterfølgende ringede vi på igen for at høre, hvordan det gik med at sortere madaffaldet.

Morbærhaven. Det er også et af de boligområder der har haft dispensation pga. renovering. Det har været en længere beslutningsproces, hvor vi har kigget på nedgravede beholdere og udfordringer med adgangsveje, men det hele er nu endt med, at de vil beholde deres lokale affaldsøer med minicontainere.

I Toften ringede vi på og uddelte grønne poser. På Herstedlund var problemet overfyldte rest- og madaffaldssække. Askebo og Herstedlund 2 har haft fællescontainere med plads til ekstra affald. De er nu nedlagt. Enighedsvej handlede om at få en blandet affaldsordning. På Roskildevej tjekkede vi containere og snakkede med beboerne. Snebærhaven andel fik sedler ud om deres papsortering. Rådhusdammen kunne nøjes med grønne spande og sorteringsvejledninger til nye beboere. Til Mølnaldsparken lavede vi ”De 20 svære” til husstandsomdeling. I Enebærhaven var papordningen med en ekstra 240 liter beholder en succes, så den bliver snart tilbudt andre. I Banehegnet kiggede vi på udfordringerne med deres genbrugsgård. Og så har vi ellers været rundt i hele byen for at tjekke alle fælles containere. De steder, vi oplevede problemer med sorteringen, greb vi fat i og tilbød hjælp. De områder, hvor det så flot ud, fik ros – og det var der mange der fik.

Samarbejde med kommunen. Vores arbejde er naturligvis tæt koordineret med Affald & Genbrug i kommunen, som vi løbende holder møder med om grønne poser, madkampagne, placering af igloer mm., men også er ude sammen med, som da vi f.eks. tjekkede fyldningsgrader i stativerne på Nørreland, Sletteland og Rudeland.

Sorteringen i beboerhusene er stadig et hængeparti – især sorteringen af madaffald. Heldigvis er det dog blevet afklaret, at de gerne må bruge klare plastposer til madaffaldet.

Gennem nogle måneder hjalp vi forvaltningen med de ugentlige affaldstips på kommunesiden i Albertslundposten, og så var vi med, da ”Byt et bræt” blev indviet på Genbrugsstationen.

Stop Spild lokalt - Albertslund. I forlængelse af vores engagement i Næsteskabet, opstod der en frustration over, ikke at kunne gøre mere. Det førte til dannelsen af foreningen ”Stop Spild”, der skulle indsamle overskudsmad fra butikkerne og dele det ud. Generalprøven skulle stå til jul, hvor frivillige lillejuleaften kørte rundt til en lang række butikker både i Albertslund og nabokommunerne, for at hente mad, der ikke var blevet solgt. Noget af maden kom i poser, som blev kørt ud til 100 borgere, der ikke selv kunne hente den selv, mens hovedparten blev delt ud fra de tidligere Nordealokaler i A-centeret kl. 22.00. Det gik over al forventning, og ud-delingen gentog sig den 31. december kl 16.00.

Travlt i ”Stop Spild butikken” lillejuleaften

Alt i alt var 7-800 familier på den måde med til at redde 10 tons mad fra at blive smidt ud – og det hele kom i stand ved hjælp af omkring 120 frivillige (hvoraf 20 var unge) og 20 butikker, der alle var meget tilfredse med, at kunne donere maden til et godt formål i stedet for at smide den ud.

STOP SPILD LOKALT
- afskaf madspild

- Ikke mere madspild - vi deler!
- Lad os skåne vores miljø!
- Sammen - står vi stærkt!
- Tjek din lokale Facebook gruppe

STOP SPILD LOKALT

”Stop Spild” har uden tvivl en stor fremtid her i byen. Behovet for både at redde mad og at modtage mad er stort. Det giver rigtig god mening og spiller godt sammen med flere af FN’s Verdensmål: (1) Afskaf fattigdom, (2) Stop Sult, (3) Sundhed, (12) Ansvarligt forbrug, (13) Klima og (17) Partnerskab. Netop derfor har vi også engageret os meget i ”Stop Spild”, og det er et godt eksempel på, hvor vi som Agenda Center er på vej hen, når vi nu er begyndt at fokusere bredere med de 17 Verdensmål. I ”de gamle Agenda 21 dage”, ville vi hovedsageligt vurdere ”Stop Spild” i forhold madens store klimapåvirkning, men måske ikke engagere os så meget i det, fordi halvdelen af projektet handler om en social indsats. I dag med de 17 Verdensmål, skaber de to sider en meningsfuld helhed, og bliver et vigtigt indsatsområde for os. Vi oplever et stort engagement i byen og har ramt ind i en dagsorden, som også engagerer unge.

Næste skridt og store udfordring for ”Stop Spild” er, at finde et lokale, hvorfra der kan uddeles mad dagligt. Det bliver der i skrivende stund arbejdet på højtryk på for at finde, så det ikke kun er til højtiderne at maden reddes og kommer til gavn og glæde, men at det også bliver i hverdage. Vi vurderer, at Stop Spild vil kunne redde ½ ton mad om dagen - en klimagevinst der er til at tage og føle på.

”Stop Spild lokalt - Albertslund” er organiseret som en forening, der har afholdt en stiftende generalforsamling og valgt en bestyrelse, som ACA er repræsenteret i. Foreningen er en selvstændig lokalafdeling af landsorganisationen ”Stop Spild lokalt”.

Andet. Sammen med Næstehjælperne driver vi Næsteskabet ved Musikteateret. Næstehjælperne er udfordret, fordi de ikke længere kan benytte ”deres” tøj-bytte-lokaler i opstandelseskirken. Vi har indtil videre uden held forsøgt at finde lokaler til dem, men håber, det vil lykkes, at kunne få dem til at flytte sammen med Stop Spild, når de får lokaler.

Vi har fået et godt samarbejde op at stå med den kommunale hjemmepleje, hvor vi et par gange om året kommer forbi dem, og snakker affaldssortering. De to private hjemmeplejefirmaer har vi også fået hul igennem til, har undervist i affaldssortering og har fået fremadrettede aftaler med.

For at blive klogere på plastsorteringen inviterede vi netværk og Brugergruppen på en interessant tur til Københavns sorteringsanlæg, med ABC besøgte vi Guldminen og så deltog vi i Plastdagen i Industriens hus. Vores indendørs sorterings skabe og –låger udlånte vi til Ringsted og Ishøj.

Ekskursion til plastsorteringsanlægget på Amager

Børnefestugen havde et dyrt og ikke særlig effektivt affaldssorteringssystem, som vi hjalp med at optimere, etablere og få til at fungere. Endelig var der Lilleskolen – og det var ganske interessant. De er en privat virksomhed, og derfor gælder der andre regler end for folkeskolerne. Men ikke desto mindre bad de om hjælp til sorteringen, fordi deres elever efterspurgte det!

Vand – under 90 liter

Vandforbruget fortsætter med at rasle nedad – heldigvis. I 2016 var det Danmarks-rekord-lavt på 94,1 liter i døgnet pr. albertslunder. I 2017 var det faldet til et nyt rekordlavt niveau: 88.5 liter!

Tallet for 2018 foreligger ikke endnu, og formentlig er vandforbruget steget pga. den ekstremt varme og tørre sommer, men interessant, at vi tidligere ikke bare har fastholdt det laveste vandforbrug i Danmark, men også kunne nedsætte det yderligere.

Det lave vandforbrug giver også anledning til at overveje andre metoder til at sikre vores grundvandsressource, end ved at spare på det. Fremover vil vi derfor brede vores indsats mere ud. Det skal stadig handle om at spare på vandet, men det skal på den ene siden også handle om at beskytte grundvandet, før vi bruger det (ingen pesticider og mindre trykimprægneret træ), og på den anden side skal vi sørge for, at vandet er renere, efter vi har brugt det (færre kemikalier og rengøringsmidler i spildevandet).

Men hvad stiller vi op med vejret? Det ekstreme vejr giver nye udfordringer, når vi taler vand. På den ene side fik vi i 2017 en rekordvåd sommer, hvor opgaven var at håndtere alt vandet, inden det gjorde skade i kældre, på bygninger, installationer og andre steder, hvor vi ikke vil have vand. På den anden side i 2018 hvor der var så tørt, at HOFOR måtte lave vandingsforbud og opfordrede til, at man virkelig passede på med sit vandforbrug, fordi systemet ellers kunne blive overbelastet med risiko for nedbrud på vandværker. Byen skal kunne håndtere begge situationer. I Albertslund har vi især arbejdet med Våde Enge og udvidelse af Kanalen for at håndtere situationerne med meget vand. Nu skal vi også have mere fokus på de tørre situationer.

Med inspiration fra FN's 17 Verdensmål findes der et rigtig godt svar på denne dobbeltudfordring: Træer. Rigtig mange træer!

Træer er et Columbus æg.

I våde somre fordamper træer meget vand, så det ikke belaster kloakkerne, og i tørre somre, når alle andre planter tørrer ud, fortsætter træerne med at trække vand langt nede fra jorden, det fordamper de og det køler byen. Samtidig giver træerne os tiltrængt skygge, så den varme tid er til at holde ud. Men ikke bare det. Træerne opsamler CO₂, renses luften, deres rodnet laver rent

Med udsigt til klimaforandringerne er der brug for flere træer

grundvand, og de skaber mere natur og biodiversitet. Samtidig er grønt godt for krop, sjæl og økonomi. Træer er rigtige Columbus æg, og de rammer ind i en stribe Verdensmål - no. 3 (sundhed og trivsel), no. 6 (rent vand), no. 7 (bæredygtig energi), no. 11 (bæredygtige byer), no. 13 (klima) og no. 15 (livet på land).

1,3 km² mere skov i Albertslund. Vi arbejder da også med en plan om at plante mange flere træer i Albertslund. Mange tusinder træer! Så mange at de tilsammen vil give os 1,3 km² mere skov. Arealet har vi fra en anden FN anbefaling – ”The Bonn Challenge”. Den siger, at træer skal bruges til at nå verdens klimamål. De skal trække CO₂ ud af atmosfæren. Det er vi nødt til, da det går for langsomt med at nedbringe CO₂-udslippet. Derfor må vi også aktivere Plan B og indfange CO₂ fra atmosfæren. Ved at bruge træer til det, får vi samtidig alle de nævnte fordele. Konkret anbefaler FN, at der samlet set tilplantes et areal på størrelse med Indiens areal. 28.000 albertslunderes andel i det er 13 km². Det kan vi naturligvis ikke plante i Albertslund, der kun er på 23 km², men i ånden fra ”10 % mere natur”, er det ikke urealistisk at løse 10 % af opgaven inden for kommunegrænsen – altså 1,3 km².

I den tørre sommer klarede træerne sig ved at hente vand i undergrunden

Kanalen. Kanalen har været lidt et smertensbarn. Efter en lang renoveringsperiode, skulle alt have været fint og flot. I stedet fik vi en lang sommer med en nærmest tørlagt Kanal, fordi det stort set ikke regnede, og når der endelig kom regn, så forsvandt det hurtigt, fordi dæmningen for enden af Kanalen ved vandhaverne ikke holdt tæt. Det endte sidst på året med, at kommunen lavede en midlertidig dæmning af grus, for at holde på vandet. Det hjalp og nu er den rigtige dæmning blevet repareret, så den holder på vandet, og vi kan heldigvis nyde den nye Kanal, der er blevet rigtig rigtig flot. Men med udgangspunkt i alle de henvendelser vi har fået om Kanalen, kan vi bare konstatere, at Kanalens tilstand ligger rigtig mange på sinde... Nogen af henvendelserne gik også på at få flere skraldespande – og antallet endte med at blive fordoblet.

På sydsiden af Kanalen står de gamle oprindelige betonvægge stadig. De pynter ikke. Derfor er der et arbejde i gang for at få dem behandlet eller beklædt. I den forbindelse udarbejdede vi et notat til kommunen med muligheder for beplantning af betonvæggene.

Vi har i flere år arbejdet for, at få algerne (tang) i regnvandsbassinerne høstet og sendt til bioforgasning. Af gode grunde var der ikke problemer med alger i Kanalen i 2018. Det var der derimod i Rådhusøen, hvor algerne rent faktisk blev høstet og sendt til HCS – dvs. til samme anlæg, som håndterer vores madaffald. Det var der ingen problemer med. Det tegner godt for fremtiden.

Mejetærskeren i aktion på Rådhusøen

Vores Klimaskilt fik vi op igen 0,009 km fra ACA, og gennem året har vi arrangeret flere affaldsindsamlingsdage i Kanalen, for at sætte fokus på, at det er vores fælles ansvar at holde Kanalen ren og at bruge skraldespandene. For at skabe bevidsthed omkring cigaretskoddens negative indflydelse på naturen og vandmiljøet lavede vi sammen med Kulturøkologisk Forening et forsøg med fisk i glas med skodder. Fiskene døde! Læs om det i ”Kapitel 5 Kulturøkologisk Forening”.

Vores klimaskilt bliver sat op igen og den første flydeø i Kanalen er søsat

Skal man være kritisk overfor den nye Kanal er det, at der er blevet mindre grønt og flere fliser. Foran ACA påtænker vi derfor at lave plantebede, men ellers er det i selve Kanalen, der er mulighed for at skabe mere liv. Derfor købte vi en flydeø til beplantning og satte ud. Den må vi høste erfaringer med og se, om det er en vej at gå.

HOFOR. Ved forårets forbrugerrepræsentantvalg til HOFORs vandbestyrelser blev Povl genvalgt – nu for en 4 årig periode. Det gør, at ACA har et godt samarbejde og en fin dialog med HOFOR, til gavn for byens borgere.

Årets NGO-møde i HOFOR regi, hvor til vi også inviterer folk i vores lokale netværk, blev holdt i det nye meget spændende Mærsk-Tower, der er bygget efter alle miljø-kunstens regler.

Andet. Det er ved at være en tradition, at Ishøj Forsyning bruger os til deres årlige Åben Hus på Thorsbro vandværk – således også i 2018.

På Børnefestuge med "Vand"

I 2017 fortalte vi 6. klasserne om byens vand – om drikkevand, spildevand og regnvand. Den efterfølgende proces endte ud i, at Elevbyrådet i februar 2018 besluttede at lave et springvand ved Kanalen.

I skolernes "Science uge" underviste vi to 4. klasser på Herstedøster skole, der skulle hjælpe os med at redde fremtidens danskere fra at mangle rent vand.

Når vi bliver gjort opmærksom på, at der i et boligområde bliver brugt sprøjtegifte, som der i 2018 blev det i Nord, griber vi straks fat i sagen og håber, at de store boligselskaber snart beslutter et forbud i deres boligområder.

Science uge på Herstedøster skole

Fra gymnasiet kom der en gruppe elever på besøg til en snak om vand, og fra DTU en anden gruppe studerende, der skulle lave et projekt til en konkurrence omkring genbrug af urin – forhåbentlig et tegn på, at interessen for at genoprette næringsstofkredsløbet er ved at vågne fra sin Tornerosesøvn.

Vi fik en positiv reaktion på vores "Godt Gået" henvendelser til boligområderne, der i Det Grønne Regnskab havde klaret sig godt.

Og ellers har der været en række "sager", der skulle håndteres – lige fra gadekæret i Herstedøster der mangler vand, over Badekarsmandens afløb der var stoppet, så vandet løb over, til et dæksel på Roskildevej, der lå løst, så det larmede i hele området, når lastbilerne kørte over det.

10 % mere natur

Om 35 år vil der bo dobbelt så mange mennesker i verdens byer – dvs. om 35 år vil der være dobbelt så meget by som nu. Det er et kæmpe globalt byggeprojekt, vi står midt i. Og passer vi ikke på, bliver det grønne i byen taberen, mens stål, asfalt, glas, beton og slum breder sig. Også derfor vil vi gøre, hvad vi kan, her hvor vi er, for at skabe mere natur i vores by.

Biotopia. Arbejdet med Biotopia i Birkelundparken skrider fremad, selvom den tørre sommer udfordrede os. Det er svært at få noget til at gro, når det ikke regner...

Biotopia er et demonstrations-, inspirations- og læringssted i Birkelundparken. Det er drømmen om mere natur i byen, hvor vi gennem 2018 byggede videre på den lange brændemur, fik etableret kvashegnet, lagt grundstammerne til insekthotellerne, fik gravet ud til det store grus-bed, hvor vi vil plante blomster til insekterne, fik plantet 3 store egetræer og hvor det kom på plads med HOFOR, at Svinepytten skal renoveres i 2019. De skal bruge søen som vandbassin. Vi skal bruge den til at give liv i Biotopia – hvilket den tørre sommer tydeliggjorde. Det er en udfordring at vande de urter, buske og egetræer, vi havde plantet ud.

Biotopia laver vi sammen med Naturgruppen.

Insekthotellet under opbygning

Praktisk arrangerer vi fælles arbejdsdage, og Kulturøkologisk Forening (KØF) er begyndt at bakke op, så de også inviterer til dage i Biotopia, hvor de vil lave lettere arbejde med at indsamle frø, luge, fjerne affald, holde stier, beskære lidt og sørge for infotavler, samtidig med at de hygger sig og får drukket noget kaffe. Håbet er på den måde at få knyttet et større netværk af frivillige til Biotopia.

I årets løb havde vi de første skoleklasser på besøg – i alt 4 klasser.

Undervisning i det grønne

Grøn Dag. Her deltog 10 % gruppen (dvs. Naturgruppen og ACA) med en bod, hvorfra vi uddelte omkring hundrede Blåhat, som er en plante, der er god for insektlivet. På den måde inddrages borgerne i at skabe mere natur i byen.

Andet. Tidligere har vi lavet Spis-Din-By-cykelture, dem droppede vi i 2018 til fordel for en indsats på facebook, net, mail og avis. Til gengæld fik vi for anden gang lov til at klæde byens 6. klasser i Elevbyrådet på til skoleårets opgave: Spis din by! Det foregik over 4 gange i en fyldt kommunalbestyrelsessal. Klasserne arbejder efterfølgende med temaet hen over skoleåret, hvor de laver en række forslag, der kan realiseres for kr. 70.000, som er den økonomiske ramme, de har til rådighed, og derefter debatterer og beslutter de hvilket af forslagene, der skal realiseres. Det sker på Elevbyrådsmødet i februar 2019.

Til gruppen ”Small Living Albertslund”, der drømmer om at bygge 15-20 træboliger på skruefundamenter, på den ledige grund på Randager, udarbejdede vi et notat, der gennemgår beplantningen på grunden med henblik på, at vurdere hvor meget vand beplantningen kan fordampe, for på den måde at blive klogere på, om grunden kan afkobles regnvandskloakken. Som et pilotprojekt fik en parcelhusejer på Hvidager et notat om at skabe mere natur i parcelhushaven. BO-VEST fik kommentarer til deres planer om at etablere bistader i boligafdelingerne – hvis man gerne vil have honning, er det en rigtig god ide, men hvis man vil skabe mere biodiversitet, er det bedre at skabe levesteder for vilde bier. Albertshus er interesseret i at få grønt tag på blomsterbutikken i A-centeret, der hører til deres ejendom. Dem hjalp vi i gang.

Nemhaverne på Hyldagergrunden blev vi enige med Dyregården og havefolket om, at de skulle lægge over 1 år, så Dyregården kunne bearbejde jorden grundigt og dermed få ukrudtstrykket ned. I 2019 prøver vi så at udlodde Nemhaverne igen.

Hvis det lykkes at få skabt 1,3 km² mere skov i Albertslund, som beskrevet i det foregående afsnit ”Vand – under 90 liter”, vil vi være nået meget langt i realiseringen af 10 % mere natur i Albertslund.

Det store bed til blomster, der skal danne fødegrundlag for insekterne, graves ud

2. Den Vedvarende energiby

Uden energi går alt i stå. Uden energi sker der absolut intet. I dag er vores primære energikilde fossile brændsler – olie, kul og gas. Men de slipper op. For de kan kun bruges en gang. Samtidig skaber de forurening og klimaforandringer. Det er derfor, ACA arbejder for at nedsætte byens energiforbrug og at skifte til vedvarende energi.

Vores mål er, at Albertslund bliver en Vedvarende energiby. At energiforbruget falder, at den vedvarende energi i byen udnyttes og at energiforsyningen udefra beror på vedvarende energikilder. Vi vil skabe engagement og bevidsthed om energiens betydning, drivhuseffektens alvor, nødvendigheden af en energimæssig omstilling, der også er et vilkår for at opretholde velfærdssamfundet.

Fjernvarme-temperaturen falder. Ved udgangen af 2025 sænkes temperaturen i fjernvarmen med 10 grader = Lavtemperatur-fjernvarme. Det kræver at alle huse i byen skal gøres klar til det, så ingen kommer til at mangle varme. Det er en kæmpe opgave, der er forankret i varmeværket. Vi hjælper til ved gennem tale og skrift, at gøre opmærksom på, at det er noget, man skal forholde sig til og forberede sig på. Enten kan man energirenovere sin bolig, eller man kan ty til supplerende el-varme, radiatorblæsere, større radiatorer eller anden teknik. Lavtemperatur-fjernvarme vil betyde en meget stor energibesparelse – ikke kun i husene, men også i rørene ude i jorden, hvor varmetabet vil blive halveret. Samtidig bliver det lettere at få vedvarende energi ind i fjernvarmen og at få koblet spildvarme fra f.eks. FDB og Glostrup hospital på systemet.

El-biler. Interessen for el-biler er stigende. Vi får flere henvendelser fra folk, der ikke bare er interesseret i at anskaffe sig en el-bil, men som rent faktisk er ved det, eller allerede har gjort det – ligesom Albertslund Delebil fik sin første el-bil, som vi hjalp med at lave en historie om til Albertslundposten. En familie i Røde Vejmølleparken havde også en interessant historie at fortælle, om de udfordringer de stødte på med deres el-bil, da de skulle have etableret ladestander i bebyggelsen. Den historie formidlede vi også med budskabet om, at det kan lade sig gøre.

Elbilen i Røde Vejmølleparken lades op

Med kommunen og Bo-Vest holdt vi møde med el-bilsekretariatet i Region Hovedstaden for at finde ud af, hvordan vi bedst rådgiver interesserede borgere, der vil købe en el-bil.

Plantefars - klimakost. Der er ingen tvivl om, at den lange tørre og varme sommer i kontrast til den foregående meget våde sommer, var anskuelighedsundervisning for mange. Det er naturen, der reagerer! Det er planeten der advarer os gennem voldsommere vejr! Mange lytter, og vil gerne gøre noget – bl.a. gennem deres kostvaner. Det er blevet almindelig kendt, at produktionen af vores fødevarer har en betydelig klimapåvirkning. Ikke mindst vores kødforbrug. Det er der også producenter, der har fundet ud af. De har derfor udviklet Plantefarsen. Vi prøvede den af, i dens forskellige afskygninger, og den kan absolut anbefales. Den skal håndteres, tilberedes og krydres lidt anderledes end animalsk fars, men det er et rigtig godt alternativ, der samtidig har et positivt sundheds- og dyreetisk aspekt i sig.

I 2018 fandt klimavenlig plantefars vej til butikkerne

Vi ville gerne slå et slag for plantefarsen og aftalte undervisning i klimakost med madkundskabslærerne på skolerne, hvor vi lavede vegetarburgere. Undervisningen foregik i alle 6. klasser, alle 7. klasser og autistklassen på Herstedøster, i seks klasser på Egelundskolen, en gang på Kirkebækskolen samt i Den rullende heldagsskole.

På Grøn Dag serverede vi Chili sin Carne, der gik som varmt brød. Langt langt de fleste kunne ikke smage, at der ikke var kød i, så det var en god oplevelse. Samtidig uddelte vi 100 pakker plantefars. På Markedsdagen i Nord serverede vi også Chili sin Carne, og igen i starten af december hvor vi iklædte os nissehuer og gik i A-centeret, med opfordring til at spare op til jul på "klimakontoen" – samtidig uddelte vi 90 pakker plantefars. Og ellers formidlede vi det glade budskab via nettet, beboerblade, Albertslundposten og med en udstilling i vores vinduer.

På Grøn Dag serverede vi Chili sin Carne

Termografering. Med vores varmfølsomme kamera har vi været på 22 hjemmebesøg. Det er ofte første skridt på vej til handling, når man går og overvejer udskiftning af døre og vinduer eller efterisolering.

Renoveringer. Vi er ikke teknikere, så vi har ingen direkte rolle i de store renoveringer i byen. Men vi kommer alligevel i berøring med dem, typisk når beboerne flytter hjem igen, og der er spørgsmål om alt fra ventilationssystemer til affaldshåndteringen.

Andet. Vi tilbød hjælp til at "Forstå din årsafregning", kvalificerede teksterne til kommunens Grønne regnskab, oplyste om de nye 2-delte el-tariffer og fik startet "Byt en pære" op, hvor vi giver en LED-pære i bytte for en glødepære eller halogenpære. Til Bo-Vest kommenterede vi på et energistrategisk udspil om muligheden for varmepumper i boligafdelingerne, og så var vi på energitjek i Morelgården, Kærgården, Godthåbsparken og i Askebo.

3. Bæredygtig kultur

Bæredygtighed kommer ikke af sig selv, for så havde Albertslund, Danmark og resten af verden for længst været bæredygtig. Bæredygtighed kan heller ikke købes - Bæredygtighed skal skabes!

Det er den stræben, den vilje og efterspørgsel efter at leve et bæredygtig liv, ACA understøtter og vil udvikle. Bæredygtighed er et fælles projekt. Det kan ikke skabes individuelt. Det skal skabes i et fællesskab af selvstændige individer, der hver især vil bæredygtighed.

Vores mål er, at bæredygtighed bliver den almindelige norm i hverdagslivet og den fremherskende politiske norm, og at det bliver nemmere og en fordel at stræbe efter bæredygtighed.

Agenda Centerets Miljøskole. Efterhånden underviser vi, holder oplæg og arrangerer ture indenfor rigtig mange emner. Dem arbejder vi på at få samlet under et: "Agenda Centerets Miljøskole". På den måde kan vi strukturere og synliggøre, hvad det egentlig er, vi kan tilbyde byens skoler, børnehaver, foreninger, grupper og andre der har brug for et grønt indspark.

Som tidligere nævnt underviste vi en stribe skoleklasser i Klimakost og plantefars. Over to dage var vi på Herstedøster skole hvor deres tema var sundhed. Til formålet havde vi udviklet en "indeklimatema" med udluftning, støv, rengøring og meget mere, som de skulle gennemføre. På Ungecenteret underviste vi generelt om ressourcer. I 0.-klasse på Herstedøster skole om affaldssortering, og Børnehuset Hyldespjældet fik en seance om genbrug og genanvendelse.

Gang i klimakost i skolekøkkenet

I uge 39 havde skolerne "Science uge". To 4. klasser på Herstedøster hjalp os med at redde fremtidens drikkevand. En 7. klasse på Egelundskolen og en 7. klasse med autistbørn på Herstedøster skole hjalp os med at redde fremtidens befolkninger for klimaforandringer. Tre 1. klasser på Herstedvester skole havde vi med på "Plogging-leg" og i autistklassen på Herstedøster og den rullende heldagsskole lavede vi Klimakost - plantefars. Endelig fik autistklassen på Herstedøster skole også en cykeltur rundt i byen for bl.a. at kigge på klimasikringer.

Til Galgebakkens agendagrupper lavede vi et forslag til aktiviteter for børn – det er ellers ikke så tit, at miljøaktiviteter i boligområderne målrettes de yngste. Og så underviste vi igen to gange på Copenhagen Cityschool i København, denne gang om klima.

Grønnere vaner. Sammen med Chili sin Carne var ”Grønnere vaner” temaet i vores bod med konkurrence og Svanemærkede produkter til sommerfesten i Nord. Det handlede vores oplæg til ABC’s babygruppe også om, ligesom vi var på et par håndfulde grønnere-vaner-hjemmebesøg.

I forbindelse med Nytåret 2019 lavede vi en film med et nytårs fortsæt, hvor pointen er ikke at overdosere med sæbe, pleje- og rengøringsmidler. Filmen ligger på ACA’s facebook side og blev set 5.700 gange. Linket er:

<https://www.facebook.com/102087619856517/videos/276618656335047/>

Farver på byen. Graffitimalerne mistede deres mur, da Kongsholmcentret blev revet ned. Det er ærgerligt for Graffitimalerne, der så ikke havde nogen steder at øve sig, men også for alle os andre, der går glip af deres flotte udsmykninger. Vi fik derfor sat et møde op med kommunen, for at finde nye løsninger. Midlertidigt har de fået en mur ved det tidligere Frihjulet, men kommunen har også besluttet at åbne op for udsmykninger af tunneler. Det skal nok blive flot, når først det kommer op at køre.

Vi aftalte med AB Etagehusene, at graffitimalerne kan udsmykke betonmuren for enden af vores blok her i Kanalens kvarter for os. Temaet skal (selvfølgelig) være vand.

I Love Albertslund. Årets plakatkampagne handlede om ”Den Grønne” til madaffald. Som tidligere beskrevet lavede vi 13 plakater, og lagde dem på Facebook mm. Ved årets udgang havde ”I Love Albertslund” 2125 venner på Facebook.

Drivhuset. Her bliver ting og sager byttet året rundt. Men ikke bare det. Det kan også opfattes som et slags ”fjernlager”. Vi behøver ikke alle, at have alle ting stående hjemme hos os selv. Det, vi ikke bruger, kan vi komme på fjernlageret i Byttehuset, og så hente det igen, når vi skal bruge det – måske har det så ikke helt samme farve, men pyt med det ☺

ACA organiserer de frivillige passere af Drivhuset, indkalder til møder og står for kontakten til det kommunale system. Det er ikke altid helt gnidningsfrit, for det er forskellige kulturer, og i 2018 var en konflikt under opsejling. Den førte til en række møder og endte ud i en række aftaler og løbende koordinationsmøder mellem repræsentanter for de ansatte, forvaltningen og de frivillige. Klimaet er derfor heldigvis blevet bedre igen, og selvom nogle frivillige er holdt op, er der også kommet nye til – og fra Påske besluttede de frivillige også at holde længe åbent om søndagen.

Affaldsindsamling, Miljøgruppen Albertslund og Plogging. En fast tilbagevendende begivenhed er Naturfredningsforeningens nationale affaldsindsamlingsdag. Vi deltager, opfordrer andre til også at være med og udlåner affaldssnappere og andet udstyr. 6 boligområder tog tråden op, og samlede tilsammen 3-400 kilo.

Affaldsindsamling ved Vandhaverne

Men interessen for affaldsindsamling samler sig ikke kun om en dag. Vi oplever at flere enkeltpersoner jævnligt går en tur og samler affald i området, hvor de bor eller hvor de kommer jævnligt. En ung pige fra Galgebakken tog initiativ til, sammen med os, at oprette facebook-gruppen ”Miljøgruppen Albertslund”. Den har nu 103 medlemmer. Gennem den har frivillige været rundt i byen for at samle affald – bl.a. den 15. september på den International affaldsindsamlingsdag.

I Sverige opstod et nyt fænomen – Plogging. Det er en sammentrækning af at samle op og jogging. Vi foreslog ALOT, at lave en plogging tur. Det var de med på, og det endte med en effektiv og sjov indsamlingsstur i Birkelundparken, hvor der stadig blev trænet igennem.

Fuld fart på ALOTs plogging

Delefællesskaber. Vi må erkende, at Delefællesskaber ikke bare lige er noget, man laver. Der skal være et behov, og der skal være nogen, der brænder for det. En genial ide om at dele dette eller hint er ikke nok. Men vi ser heldigvis nye deleinitiativer – Næsteskabet, Stop Spild, Byt et bræt og bogladen på Genbrugsstationen. På Aalborg Universitet holdt vi oplæg om defællesskaber i Albertslund.

I ACA holder vi liv i udlånet af vores el-cykel og batteridrevne haveredskaber, men gøre ikke noget stads ud af det. Det gør vi derimod med vores Byttereol i Kanalgade. Den har vi dagligt tilsyn med, og henter ugentligt overskudsting fra Røde Kors butikken i A-centeret, så vi hele tiden har noget at komme i den. Den er meget brugt – både til at give og tage. Men den kræver tilsyn, så den ikke gror til.

Byttemarked er lig med genbrug.
Kom med hvad du har og tag noget nyt med hjem.

Søndag 7. oktober kl. 10.00–14.00
• gratis entré • café

Byttemarked er et samarbejde mellem Kulturhuset Birkelundgård og Agenda Centret samt flere af byens genbrugs aktører.

kulturhuset
BIRKELUNDGAARD
Dømgårdsvej 25 2620 Albertslund www.akbg.dk

Byttemarked på Birkelundgård. Søndag den 7. oktober afholdt vi for sjette og sidste gang Byttemarked på Birkelundgård sammen med de frivillige i Drivhuset, Røde Kors Butikken og Kulturhuset Birkelundgård. Man skal som bekendt stoppe mens legen er god, og det har den været. Men nu mærker vi færre besøgende og færre ting. Formentlig fordi gemmerne er blevet tømte, og fordi flere og flere bruger Drivhuset i det daglige. Behovet for Byttemarkedet er derfor ikke så stort, hvorfor vi sammen med vores gode samarbejdspartnere besluttede at lukke ned for det – med mindre der opstår en situation, hvor det giver mening at genoplive det.

Årets Byttemarked blev det sjette og sidste

Tagsagsfonden. ACA administrerer de resterende midler (rundt regnet kr. 150.000) i Tagsagsfonden”, fra den legendariske boligaktion i 70’erne, hvor 2.100 gård- og række huse i Syd og Vest aktionerede for ikke at komme til at betale ”for andres svigt og fejl”. I 2018 fik VA 4 Række bevilliget kr. 21.140 til en skulptur.

”Gør Verdensmål til Hverdagsmål”. Gennem længere tid har vi kredset om Verdensmålene. Hvordan skal vi gribe dem an? Hvordan skal vi håndtere dem, så de tilfører værdi og energi til vores arbejde? Hvordan sikrer vi, at Verdensmålene kommer til at betyde noget i praksis, og ikke bare bliver en ny ekstra administrativ opgave, fordi vi nu også skal til at afrapportere til FN - vores beretning er lang nok i forvejen ☺

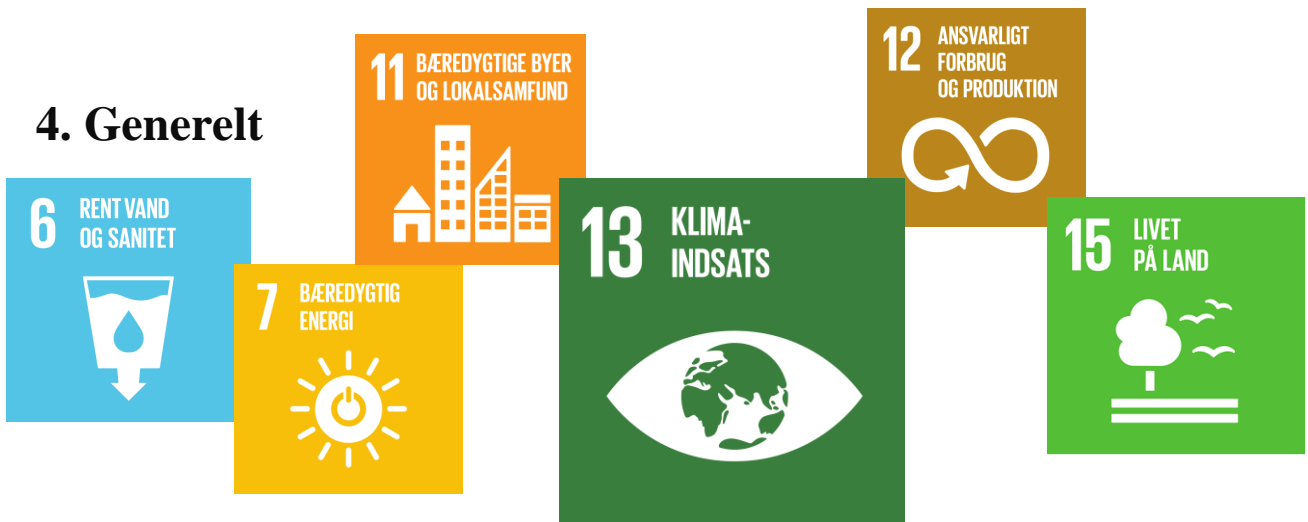
Overvejelserne er endt med, at vi for det første vil prioritere de 6 Verdensmål, der ligger tættest på ACA - der hvor vi kan bidrage med mest. At vi for det andet vil bruge Verdensmålene som inspirationskilde og tænke andre perspektiver ind i vores miljøarbejde – dermed tilføres også energi til miljøarbejdet fra andre målgrupper. Og at vi som det tredje vil oversætte dem til albertslundsk ved at gøre dem til lokale Hverdagsmål – derfor ændrede vi også vores slogan fra ”For et bæredygtigt Albertslund” til ”Gør Verdensmål til Hverdagsmål”.

Den 20. november lagde vi Verdensmålene op til debat, da vi inviterede til møde i KB-salen. Nu kunne vi godt have holdt det et andet sted, i et mindre lokale, men ikke desto mindre kom der mange gode ideer på bordet. Og så fortalte det os, at Verdensmålene stadig er abstrakte, og vanskeligt håndterbare. Derfor forestår der os også en stor pædagogisk opgave. Men Verdensmålene er vigtige, for de er den stærkeste fælles globale platform man kan forestille sig, i en verden der skriger på fælles globale løsninger. Derfor vil vi give energi til dem, og gøre hvad vi kan, her hvor vi er, for at opfylde dem.

Kommunen prøver også at arbejde sig ind på Verdensmålene. Som noget af det første har de enterret med Global Goal Tours om at lave 8 arrangementer i A-centeret. De to første i december 2018. Dels med et trylleshows og dels med en kok, der begge tog udgangspunkt i Verdensmålene. Begge dage deltog vi med torvevogn, materialer, inspiration og konkurrencer.

Andet. Til kommunen lavede vi en rapport om tunneller i byen med manglende vedligeholdelse af kunstværker og udsmykninger. Det gav åbenbart stof til eftertanke. I hvert fald er der i budget 2019 sat penge af til vedligehold af udsmykningerne i tunnelerne.

4. Generelt

Vores mål er, at der foregår Agendaarbejde i samtlige 81 boligområder i 2016-20, at vi hvert år samarbejder med et antal boligområder, der udgør mindst halvdelen af byens boliger, og at forbrugene falder. At udvikle netværk, samarbejder og engagement. At lave demonstrationsprojekter og informere. At fremme den nationale omstillingsproces i samarbejde med andre lokale Agenda 21 aktører.

5-årsmål og samarbejde med 25 boligområder. I Albertslund har vi registreret 81 boligområder, inkl. vejlaug med egen bestyrelse. For at komme rundt i hele byen er vores mål, at have konkrete samarbejder med samtlige 81 boligområder i løbet af 5 års perioden 2016 - 2020. Ved udgangen af 2018 var vi nået op på 69.

Et andet mål er, at vi hvert år vil have konkrete samarbejder med et antal boligområder, der udgør mindst halvdelen af byens boliger. I 2018 havde vi konkrete samarbejder med 25, der tilsammen repræsenterer 52 % af byens boliger.

I 2016 og 2017 var antallet af samarbejder betydelig højere, fordi vi hjalp boligområderne med at indføre det nye affaldssystem. Det er heldigvis ved at være overstået. Fremadrettet skulle vi gerne have flere samarbejder om at gøre de 17 Verdensmål til Hverdagsmål.

Vores andre 5-års mål for perioden 2016-2020 er:

- Elforbruget pr. borger pr. år skal falde.
- 60 % af husholdningsaffaldet sorteres til genanvendelse i 2020.
- Vandforbruget pr. person pr. døgn er 95 liter i 2020.
- Der skal frem mod 2020 skabes 10 nye defællesskaber.
- Og i 2020 skal vi have mindst 500 medlemmer i vores Miljø- og Affaldsnetværk.

Indtægtsdækket virksomhed. Vores indtægtsdækkede virksomhed giver os mulighed for at have 3 medarbejdere i stedet for 2. Størstedelen af den indtægtsdækkede virksomhed, laver vi for Albertslund kommune – ikke mindst kommunale opgaver i forhold til affaldssystemet og ”Grøn Dag”.

Under optagelserne brød tv-værten fra Hong Kong ud i .... Tai Chi!

Besøgende. Gennem året har vi taget imod en række gæster, vist dem rundt og holdt oplæg for dem. Det var 7 medarbejdere fra Hjørring Kommune, en lærergruppe fra KU, et netværk af tidligere kommunale miljømedarbejdere, Bo-Vests internationale netværk på 20 personer fra 8 forskellige lande, en svensk borgmester to gymnasieklasser fra Rødovre og Hamburg samt tre tv-stationer fra hhv. Hong Kong, Ukraine og Lorry to gange.

Kommunale samarbejder. Vi har holdt en stribe udvekslings- og udviklingsmøder. Det har været med Affaldsteamet, udviklingsafdelingen, kommunikations afdelingen, biblioteket, direktøren for Miljø og Teknik samt Borgmesteren. Vi har arrangeret en cykeltur rundt i byen for direktionen, der består af kommunens øverste tre direktører. Og i forbindelse med at den nye kommunalbestyrelse tiltrådte den 1.1.2018, inviterede vi de 6 nye kommunalbestyrelsesmedlemmer til en snak om miljøarbejdet i Albertslund og ACA. 5 af de nye KB-medlemmer tog imod tilbuddet.

Vi deltog i kommunens miljøseminar for miljørepræsentanter, hvor temaet var Verdensmålene. Leverede billeder og historier til miljøudstillingen i Rådhuset forhal. Og så har vi fornøjelsen af at være guide på kommunens to årlige busture rundt i byen for nye medarbejdere. Der fortæller vi om byens historie, omstillingen til bæredygtighed og alle de ting vi kører forbi.

Netværket for Lokale Agenda 21 Arbejde. I det regi har vi arbejdet på at deltage i Folkemødet på Bornholm i juni 2019, og det har udviklet sig, så vi vil få et telt sammen med en række andre NGO'er.

I Netværket afholdt vi et Erfamøde om delefællesskaber, og planlægningen af næste Årsmøde i marts 2019 er i fuld gang.

Nyhedsbreve og artikler. I 2018 lavede vi 2 ”Nyt fra Brugergruppen” for Brugergruppens Arbejdsgruppe i kølvandet på Brugergruppemøderne, og hjalp med at skrive Brugergruppens årsrapport. Vi er holdt op med at lave ”Nyt fra ACA” i papirudgave. De er erstattet af nyhedsmails, som vi løbende har udsendt. Det blev også til 10 fortrykte artikler til beboerbladene og hjemmesider i boligområderne, og enkelte artikler til boligområder, hvor redaktioner efterspørger et bestemt emne. Albertslundposten fik 52 billedartikler (inkl. 6 fra

Kulturøkologisk Forening), samt bidrag til andre historier, og vi var såmænd også sponsor på en låge i Albertslundpostens julekalender.

Hjemmeside og Facebook. Hver uge opdaterer vi www.agendacenter.dk med nye miljøhistorier fra Albertslund og ”Ugens Tanke”. Vores Facebookside har 442 venner (mod 370 ved årets start).

Albertslund Miljø- og affaldsnetværk. Omkring 400 er med i netværket. De modtager løbende vores miljøopdateringer og invitationer på mail. Men vi har også andre mailnetværk: ”10 % mere natur”, ”De frivillige i Drivhuset”, og ”Kulturøkologisk Forening” og det landsdækkende ”Netværk for Lokalt Agenda 21 arbejde”.

Vores egen Agendaplan. Den laver vi hvert år for kontoret i Kanalens Kvarter 32. Den indeholder vores miljøprincipper, opgør vores grønne regnskab, laver status på sidste års handleplan og beslutter handleplanen for det kommende år. I 2018 dyrkede vi bl.a. spiseligt i vindueskarmene, lavede udstillinger om ”vegetar kød” og gode indeklimaplanter, lavede ”Byt en pære” og etablerede en planteø i Kanalen.

Andet. Indeklima er ikke ”kun” udluftning. Det er også et spørgsmål om planter – og nogle pottedplanter er bedre end andre. Det lavede vi en plakat og udstilling i vores vinduer om. Samtidig tog vi stiklinger af vædderløbere, som vi forærede væk. ABC arbejder på at stable en socialøkonomisk virksomhed på benene, der skal sælge klimavenlige planter og sammenplantninger i forskellige kreative genbrugskrukker. Projektet hedder ”VOKS”, og vi er tilknyttet ved at have plads i projektets tænketank.

SF inviterede os til at holde oplæg om ”Cirkulær økonomi og Delefællesskaber” på deres ”Rød cafe” - 15 deltog i arrangementet. Da boligområdet Tranemosegård i Brøndby skulle etablere et nyt miljøhus, trak de os ind for at hjælpe dem i gang. Som lokal NGO hjælper vi også andre lokale foreninger. De kan f.eks. låne vores mødelokale og vi hjælper også gerne med at kopiere deres materialer.

Da vi fik nyt logo med Verdensmålene, fik vi det trykt på T-shirts, køleskabsmagneter og drikkekrus, vi bl.a. kan bruge som gaver. Og så har vi naturligvis igen-igen ydet personlig rådgivning til borgere, der kiggede ind, ringede eller mailede, og vi har solgt fuglekasser, insekthoteller og en masse små solcelle-vippe-figurer, ligesom vi igen uddelte lommeaskebærere – og i kølvandet på vores film om fiskene, der dør af skodder i vandet, måtte vi købe 1.000 nye lommeaskebærere for at være sikker på, at kunne følge med efterspørgslen!

Alle er velkomne til at komme ind og få et praktik lommeaskebæger

5. Kulturøkologisk Forening (KØF)

I modsætning til ACA er KØF en medlemsforening. KØF har egen bestyrelse og bor sammen med ACA i Kanalens Kvarter. De ansatte i ACA er også sekretariat for KØF. Derfor kommer her en kort redegørelse for, hvad KØF lavede i 2018.

Bydiversitet. Det var KØF's ide at sætte farvestrålende lys på Kvickly gavlen og det blev indviet den 24. september.

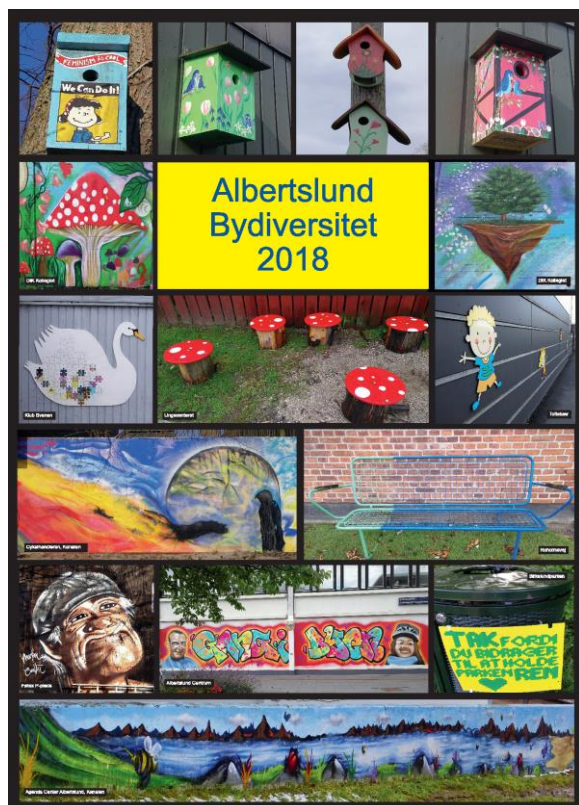

Der kom flot lys på Kvickly gavlen

For tredje år i træk lavede KØF en "Bydiversitets plakat" med eksempler på udsmykninger i byen skabt inden for det senest år. Ganske interessant at se nogle af alle de kreative udsmykninger, borgerne har lavet i løbet af året. Der blev også arrangeret en cykeltur rundt til motiverne på plakaten.

For KØF er udsmykning af byen vigtig, men en kæphest for foreningen er også at udsmykningen skal vedligeholdes. Derfor er KØF vældig tilfreds med at kommunen har hørt bønnerne og afsat midler i budget 2019 til vedligehold af tunneller og kunst i det offentlige rum.

Store Vejleå Trampesti. Efter 7 år var tiden inde til at gentænke Trampestien, der bliver afkortet og udvidet med en "sløjfe" så man kan gå rundt inde i skoven ved golfbanen.

Årets lyspunkt 2018. Prisen er en anerkendelse til en, der har gjort en "ekstraordinær indsats for byen og fællesskabet. For 12. gang uddelte KØF prisen. I 2018 gik den til Ole Damsgård Olesen for hans indsats på Dyregården.

Ole fra Dyregården blev Årets lyspunkt

Skodder i naturen. Foreningen lavede et halvdrabeligt forsøg med skodder i og fisk fra Kanalen. Mange rygere smider deres skodder i Kanalgaden, hvorfra giftstofferne regner direkte ud i selve Kanalen. Derfor tog KØF fire glas med Kanalvand og kom 3 småfisk i hver. I det første glas kom et skod, to i det næste, tre i det tredje, og ingen skodder i det fjerde. Resultatet talte sit tydelige sprog. Efter bare 40 minutter var alle tre fisk i glasset med 3 skodder døde. Efter 1,5 time var de også døde i glasset med to skodder. Hen over natten døde fiskene også i glasset med bare et skod, mens de fortsatte med at leve i bedste velgående i glasset uden skodder. KØF konkluderede: Skodder i naturen er det rene gift! Lad være med at smide skodder udendørs!

Fisk og skodder er en livsfarlig kombi

Forsøget blev filmet og lagt på Facebook, sammen med en film, hvor de samlede 879 skodder på en 60 meter strækning i Kanalgaden. Filmen set hhv. 6.500 gange og 25.000. Ingen tvivl om, at de gjorde indtryk.

Solceller til Afrika. To nye solcelleanlæg til i alt kr. 42.175 donerede KØF til hhv. et hjem for piger i vanskelige situationer og et hjem for forældreløse børn i Uganda.

879 skodder på 60 meter!

Endvidere deltog KØF i ”Grøn Dag”, fortsatte bjørneklobekæmpelsen i Store Vejleådalen uden gift, der har stået på siden 2003, og oplyste den store Klodemosaik på støjturen ved jernbanen under COP 24 i Polen, for at minde om mosaikkens budskab: ”Globale aftaler - eller flere kloder”. Som noget nyt besluttede KØF at bakke op om Biotopia, det nye demonstrations-, inspirations- og undervisningssted i Birkelundparken. Derfor mødes de en gang i måneden i sommerhalvåret i Biotopia, for at hjælpe med plejen, indsamling af frø, pasning af hegn og sørge for at info-skiltene er intakte mv.

Hele KØF's beretning kan ses på www.agendacenter.dk

KØF har to pladser i ACA's bestyrelse. Valgt til pladserne er Knud Dahn (Robinievej) og Mikkel Ellung Larsen (BO-VEST).

6. Økonomi og medarbejdere

At have en sund økonomi er grundlæggende for ACA. Vi kaster os ikke ud i noget, vi ikke økonomisk kan overskue, for gæld og dårlig økonomi vil tvinge os til at flytte fokus fra vores formål: *Det Bæredygtige Albertslund*.

Derfor tilpasser vi altid vores udgifter til vores indtægter, og prioriterer at have en fornuftig egenkapital. Det betyder omvendt ikke, at vi vil puge penge sammen. Pengene skal jo netop ud og arbejde for omstillingen til bæredygtighed.

I 2018 havde vi 3 faste medarbejdere. Det var Povl, Helene og Signe (på 30 timer). Samtidig havde vi flere timelønnede. Line, vores mangeårige hjemmesidetekniker, stoppede i årets løb, hvorefter Tage overtog opgaven, samtidig med at han er vores IT-support. Jens er vores faglige konsulent på naturområdet og Patrick handyman. Endelig havde vi en praktikant i nogle få uger og en skoleelev i erhvervspraktik.

ACA's grundfinansiering kommer dels fra varme-, affald- og vandtaksterne og dels fra skattemidler. Derudover har vi indtægtsdækket virksomhed og vi kan søge fondsmidler. Den indtægtsdækkede virksomhed udgjorde i 2018 kr. 302.000 eks. moms. Endvidere har vi en 3-årig bevilling fra Friluftsrådet på kr. 72.500 til projekt "10 % mere natur". Den løber i 2016-2019.

Økonomisk kom ACA ud af 2018 med et overskud på kr. 84.000 i forhold til, at vi havde budgetteret med et underskud på kr. 144.000. Resultatet er således kr. 228.000 bedre end budgetteret.

Alle kan søge ACA om økonomisk støtte til et lokalt miljøprojekt. Men for at være sikre på, at vi ikke kommer til at bevillige offentlige midler, vi har modtaget fra takster og skat, til projekter, som offentlige midler ikke må bruges til, opdeler vi efter aftale med

Albertslund kommune og i samarbejde med vores statsautoriserede revisor vores egenkapital i midler, vi selv har tjent og midler, der stammer fra takster og skat. Ved udgangen af 2018 stammer kr. 666.000 af den samlede egenkapital på kr. 668.000 fra midler, vi selv har tjent.

7. Handleplan 2019

Agenda Centerets årlige Handleplan tager udgangspunkt i de tre grundvilkår for bæredygtighed: **1. Vedvarende energi, 2. Kredsløb og 3. Bæredygtig kultur**, samt et **4. Tværgående** indsatsområde.

I 2019 vil vi have særlig fokus på FN's 17 Verdensmål.

ACA og FN's 17 Verdensmål

Som udgangspunkt vil vi have fokus på FN's Verdensmål de kommende 5 år. De 6 Verdensmål, der ligger tættest på Agenda Centeret, og som vi derfor vil prioritere, er:

1. Klima.
2. Forbrug og produktion.
3. Vand.
4. Energi.
5. Bæredygtige byer og lokalsamfund.
6. Livet på land.

Klima vil vi gennemgående have særlig fokus på i alle kommende 5 år. De øvrige mål vil vi hver især have i særlig fokus et år ad gangen. I 2019: Forbrug og produktion.

Vi skal sikre at større aktiviteter og kampagner inkluderer mindst 3 af de 17 Verdensmål.

1. Den Vedvarende energiby

Målet er, at Albertslund bliver en Vedvarende energiby. Derfor vil vi i 2019:

Have fokus på FN's Verdensmål om klima. Fremme ladestander og el-biler. ”Skal du noget i Albertslund, så tag cyklen”-kampagne. Lave mindst 20 energitjek med termografering, medvirke i fbm. renoveringer, bidrage til kommunens klimastrategi, energispareplan og omstillingen til lavtemperaturfjernvarme.

2. Kredsløbsbyen

Målet er, at Albertslund skal være en kredsløbsby, hvor både organiske og uorganiske materialer recirkuleres. Derfor vil vi i 2019:

Have fokus på FN's Verdensmål om forbrug og produktion. Hjælpe borgere og boligområder med affaldssorteringen inde og ude, frem mod kommunens mål om 60 % genanvendelse i 2020. Fokus på Madaffald og tøj.

Undervise samtlige klasser i affaldssortering på Herstedlund skole. Tilbyde skoleklasser forløb i fht. skolernes Grønt Flag indsats.

Fortsætte samarbejde med Drivhuset, organisere de frivillige og sikre åbningstiden.

Udvikle "Biotopia" i Birkelundparken og "10 % mere natur i Albertslund" i det hele taget i samarbejde med Naturgruppen og frivillige. Lave et årshjul for Biotopia med arbejdsdage, Åbent hus, undervisning mm. Engagere flere borgere og boligområder i arbejdet med at skabe mere natur i byen. Få plantet flere træer. Genetablere Nemhaverne på Hyldagergrunden.

Fortsætte vandspareindsatsen for at fastholde det lave forbrug, men forskyde fokus til beskyttelse af grundvand (ingen sprøjtegifte og mindre trykimprægneret træ)

og til spildevand (færre kemikalier i kloakken og undgå (mikro)plast). Formidling omkring vandkredsløb, klimasikring og de Våde Enge. Få bioforgasset algerne/tangen i regnvandsbassinene. Følge op på indsatsen omkring mindre affald i Kanalgaden. Udvikle samarbejdet med HOFOR.

3. Bæredygtig kultur

Målet er, at bæredygtighed bliver den almindelige norm i hverdagslivet, og at det bliver nemmere og en fordel at stræbe efter bæredygtighed. Derfor vil vi i 2019:

Skabe forståelse omkring FN's 17 Verdensmål og i regi af "I Love Albertslund" lave en plakatserie om dem. Udvikle vores Miljøskole med de 17 Verdensmål. Lave nyt ACA logo der forener Verdensmålene og Agenda Centeret.

Synliggøre, understøtte og udvikle nye lokale defællesskaber. Arrangere byttemarked på Birkelundgård, lave byttemarked i daginstitution og vedligeholde vores bog- og småtingsbyttereol. Bidrage til DN's nationale affaldsdag og lave "Spis-Din-By", "Økologisk mad", "Klima mad" og "Grønnere vaner".

4. Tværgående

Målet er, at der foregår Agendaarbejde i samtlige boligområder i perioden 2016-20. Derfor vil vi i 2018:

Samarbejde med et antal boligområder, der udgør mindst halvdelen af byens boliger. Fortsætte samarbejdet med Brugergruppen og Affalds- og Miljønetværket. Ugentligt opdatere vores hjemmeside, og lave artikler til beboerbladene og AP. Reetablere og vedligeholde oplevelser omkring Agenda Centeret, herunder skabe mere natur omkring Centeret. Være sekretariat for Kulturøkologisk Forening, og Netværket for Lokalt Agenda 21 arbejde i Danmark. Administrere midlerne i Tagsagsfonden. Udføre indtægtsdækket virksomhed og om muligt søge fondsmidler. Indgå i kommunale projektgrupper og lave ture for forvaltninger og nye kommunale medarbejdere. Udarbejde vores egen agendaplan og en mere fyldestgørende Handleplan 2019.

8. Bestyrelse og ansatte

Der er ni pladser i ACA's bestyrelse. De besættes af seks borgere og tre kommunale repræsentanter. Af de seks borgere vælges fire af Brugergruppen og to af KØF. De tre kommunale repræsentanter udpeges af Kommunalbestyrelsen.

Fra Brugergruppen:

- * Tove Jensen, Formand (VA 4 Syd)
- * Lars Bremer (AB Syd gård og række)
- * Rudi Tobisch (Godthåbsparken)
- * Birthe Yde Nielsen (Galgebakken)

Fra Kulturøkologisk Forening:

- * Mikkel Ellung Larsen (BO-VEST)
- * Knud Dahn (Herstedlund)

Udpeget af Kommunalbestyrelsen:

- * Leif Pedersen, Næstformand (SF)
- * Morten Bjørn (R)
- * Susanne Kremmer (Miljø- og Teknikforvaltningen)

Ansatte i Agenda Center Albertslund:

Povl Markussen	Centerledelse	markussen@agendacenter.dk
Helene Eskildsen	Centerledelse	eskildsen@agendacenter.dk
Signe Haarh Landon	Medarbejder	landon@agendacenter.dk
Jens Thejsen	Have- og landskabskonsulent	
Tage Jensen	IT-support og hjemmeside-teknikker	
Patrick Wilson	Handyman	

Bestyrelsen den 28. februar 2019

Kanalens Kvarter 32, 2620 Albertslund, tlf. 43 62 20 15

E-mail: albertslund@agendacenter.dk

www.agendacenter.dk

Facebook: Agenda Center Albertslund og I Love Albertslund